№ 250. ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 251 (6171)
ДЕКАБРИИН 22
СУББОТО
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

...тийна комитедэй инструктор

...ороной республика, хизаар ба ...бүхэндэ, район бүхэндэ ажахын ...урна байгуулалта үргэнөөр эрхи... олонитые коммунистическэ ...мүүжүүлхэ ехэ хүдэлмэри хэг...шэл ушарһаа нютагуудтахи пар...ганизацинуудай хүдэлмэриин хэм...алгаряагүй ургана, тэдэнэй пар...хидхэлэй ба партийно-политичес...-ябуулгын хэмжээе улам дээшэ... зорилго бүри ехэ удхашанартай

...ийна хүтэлбэриие үнзхөөр дээрэ ...тула,—гэжэ нүхэр Сталин заа...үбхын түрүүндэ партийна хүдэл...эдэй шадабари мэргэжэлые дээ...э хэрэгтэй».

...удай идейно-политическэ болбо... дээшэлүүлхэ, большевистскэ хү...н искусстваар тэдэниие зэбсэглэ...э коммунистическэ парти холодоо ...табидаг юм.

...үдтэ заабари үгэлгэ ба һургалга ...органуудай хүтэлбэрилхы хү...энь шухала һуури эзэлдэг. Хү...кадрнуудай дунда ябуулагдадаг ...н, партиин шиидхэбэринүүдые ...ын түлөө тэмсэл дотор тэдэниие ...үлгэ халаа обществой, городской ...но комитедүүдэй үдэр бүриин ...улгын гол хубинь болоно. Пар...рганууд, түбхын түрүүн тэдэнэй ...лэгшэд болбол хүдэлмэрилэгшэд...оо заабари үгэжэ байха, урдаа та... зорилгонуудые дүүргэлгэдэнь ...тодорхой туһаламжа үзүүлжэ ...отой.

...укторнууд—партийна хүдэлмэри...эгээн олон тоото отряд мүн. ...органууд инструкторнуудай ту...ар доодо шатын организацинууд...үүн холбоо барисаагаа хэдэг юм. ...орай гол уялгань юуб гэбэл, ... шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые ...ба эмхидхэхэ, нютагуудта пар...идхэлэй ба партийно-политичес...мэри улам һайжаруулгадань ту...айн дүй дүршэлые шэнжэлхэ ба ...хэ, элирүүлэгдэһэн дутуунуудые ...а ябадал түйлаха шухала.

...онуулаа амжалтатайгаар бэелүүл...үндэтэй болоһон инструкторнууд ...комитетүүдтэ олон бии. Тэдэнэр ...тай холбоо барисаагаа бэхижүүл...большевистскэ хүтэлбэриин ме... шэнэ кадрнуудые һургалгадань ... органуудта эдэбхитэйгээр ту-...

...байдал дээрэһээ харахада, пар...митедүүдэй инструкторнууд ёһо...н хүтэлбэри абаад, зүбөөр, тус...дэлмэрщдөө хэрэглэгдээд байбал, ... хүдэлмэри дэбжүүлхэ хэрэгтэ ...э дүүргэдэг байна. Гэбэшье, пар...хон райкомууд, горкомууд ба об...заабари үгэлгэдэ шухала анхарал ...аггүй, мүн заримдаа инструкто...тань бага болгогдодог байха юм.

...ихэдэ, партиин Дагестанскэ об...он инструкторнууд ажахын элдэб ...нуудые үнгэргэхэ, томодолнуудые ... ба элдэбын мэдээнүүдые суглуул...тэлжын түлөөлэгшэд болгогдонхой. ... гол уялгые — дааһан партийна ...цинуудайнгаа хүдэлмэриие гүн... шэнжэн мэдэхэ, шиидхэбэри...гүйсэдхэлгые шалгаха, эхин орга...удта ба райкомуудта туһаламжа ... саг инструкторнуудтань үлэдэг...уу байна. Обкомдо удаан саг соо ...инструкторнуудай дутуу байһан ... тэдэнэй составай ходо һэлгэгдэ...ормальна гэжэ мэдэрхын аргагүй.

...дые шэлэн табиха ба гүйсэдхэ...гаха ябадал зүбөөр эмхидхэлгэ ...артийна организацинуудай хүдэл...хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тон ...удхашанартай.

...мэрилэгшэдые шалгаха гээшэ,— ...хэр Сталин һургана, — тэдэнэй ...анууд ба декларацинуудаар бэшэ, ...хүдэлмэриинь үрэ дүнгүүдээр тэ...шалгаха гэһэн удхатай.

...эбэринуудай гүйсэдхэлые шалгаха ...нсал канцеляри соо ба гансал ...а тоосоонуудаарнь тэдэниие шал...э, харин нэн түрүүндэ хүдэлмэ...нь, гүйсэдхэлэй бодото үрэ дүн...тэдэниие шалгаха гэһэн удхатай».

...үдтай, партийна организаци... тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй, ...дэй ба эгээлэй коммунистууд...үүн барисаатай байха, хэрэгүүдые ...юрэнь шэнжэн мэдэхэ, нютагууд...тэлбэрилэгшэдтэ тодорхой туһа...үүлхэ гээшэ партийна комитедэй ...илэгшэ бүхэнэй, инструктор бү...хүдэлмэриин гол метод болоно. Пар...митедэй инструктор хадаа өөрын ... ехэнхи хубиие нютагуудта, пар...рганизацинуудта ябаха, район, городой ба тосхоной ажабайдалые һайн мэдэхэ ёһотой. Партийна комитедүүдэй олохон инструкторнууд өөрынгөө ажал имагтал имнэр эмхидхэн, бүхы хүдэлмэрсэ һайжаруулгадань, үйлэдбэриин түсэбүүдые дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө эмхидхэлгэдэнь партийна эхин организацинуудта туһална.

Гэхэ зуура, инструкторнуудай хүдэлмэри буруугаар эмхидхэһые гэршэлһэн баримтанууд манда үшөөл олон байһаар.

Партиин Ашхабадскэ горкомой инструкторнууд элдэб справканууд ба сводконуудые зохёолголо схэнхи сагаа барана. Эдэнэр эхин организацинуудтай схэнхидээ телефоноор холбоо хадаг, тиимэһээ нютагуудтахи хэрэгэй байдалые тон дутамагаар мэдэдэг байна. Эхин организацинуудай секретарьнууд тэдэ инструкторнуудһаа зохихо туһаламжа абанагүй. Горкомой хүдэлмэридэхи энэ ехэ дутагдал тухайда пленумүүд ба партийна конференцинүүд дээрэ нэгэнтэбэшэ хэлсэгдэһэн, инструкторнуудай хүдэлмэриин практикые горкомой бюрогой зүбшэн хэлсээ һаань һайн гэһэн хүсэлэнгүүд хэлэгдэһэн байгаа. Тэсэд горкомой бюро шүүмжэлэлые анхаралдаа абаагүй байба. Инструкторнуудай политическэ ба ажалай шадабари мэргэжэл дээшэлүүлхэ тухайда зохихо анхарал табидаггүй байна.

Партийна зарим комитедүүдэй хүдэлмэридэхи гол дутуунь юуб гэбэл, тэдэнэй инструкторнууд нютагуудаар ябахадаа партийна организацинуудай ажал-ябуулгатай бага сага танилсалгаар хизаарлана, юрэнхы зүбшэлнүүдые үгэхэ, дутуунуудые бүридхэн бэшэхэ тэдыгээр дүүргэнэ. Иимэ практика хүтэлбэриин большевистскэ методүүлгэ огто таарахагүй байна. Партийна хүдэлмэрилэгшэ — партийна хараа шугамые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэ, олонитые эмхидхэгшэ ба хүмүүжүүлэгшэ мүн. Энэ хадаа бүхы шэнэ түрүү юумые халуунаар дэмжэдэг, хүдэлмэридэхи дутуу дунданууд тушаа эбсэшэгүйгөөр хандадаг юм.

Заабари үгэлгэ хадаа тодорхой һонор, хүдэлмэридэхи гол, шухала юумые илгажа харуулжа шададаг байха ёһотой. Политическэ ба ажахын хүдэлмэриие зүбөөр зохилдуулжа шададаггүй ушар нютагуудтахи зарим партийна органуудай ба эхин организацинуудай ажал-ябуулгадахи гол дутуунь байһан зангаараа. Энэ дутуугаа зайсуулгадань туһалха, партийно-политическэ хүдэлмэриин амжалтануудтай ажахын амжалтануудай зохилдуулагдаха ба хамтадаа хангагдаха ябадал түйлаха гээшэ партийна комитедэй түлөөлэгшын уялга болоно.

Энээнтэй дашарамдуулан, партийна комитедүүдэй һалбаринуудые дааһан таһагуудтахи инструкторнуудай хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ онсо анхарал хандуулха шухала. Эдэ партийна хүдэлмэрилэгшэд өөрынгөө ажал-ябуулгые имагтал үйлэдбэриин асуудалнуудаар хизаарлаад, предприятинуудай, колхозуудай, МТС-үүдэй, совхозуудай ба эмхи зургаануудай партийна организацинуудай ажабайдалые багаар мэдэнэ. Партийна органой алишье хүдэлмэрилэгшэнь ямаршье участок эрхилдэгһээ дулдыдангүй, хэрэгтээ партийна хүдэлмэрилэгшын ёһоор хандаха, кадрнуудые шэнжэлэн мэдэхэ, шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые шалгаха, хүнүүдтэ заабари үгэхэ, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ, партийна организациин бүхы ажал-ябуулгые һайжаруулгада туһалха зэргэтэй.

Инструкторай хүдэлмэриин хэмжээн тэрэнэй шадабари мэргэжэлһээ дулдыдадаг. Политическэ бэлэдхэлтэй, дүй дүршэлтэй, организацидаа хүндэтэй коммунистнуудые инструкторнуудай хүдэлмэридэ шэлэн табиха, тэдэнэй политическэ болбосоролые үргэдхэхэ, шадабари мэргэжэлыень дээшэлүүлхын тула ходолоо оролдолго гаргаха гээшэ партийна органуудай, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй уялга мүн. Энэнэй плангаяа шухала болоһон ушарынь юуб гэбэл, олон шэнэ, залуу хүдэлмэрилэгшэд һүүлэй жэлнүүдтэ партийна комитедүүдтэ дэбжүүлэгдээ. Партийна комитедүүдэй инструкторнуудай марксистско-ленинскэ бэлэдхэл тушаа онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой.

Нютагуудтай халуун холбоо барисаагаа улам үргэдхэжэ ба бэхижүүлжэ, кадрнуудта заабари үгэлгэ, һургалгаа һайжаруулан, нютагуудтахи партийна организацинууд хүдэлмэриин бүхы участогуудые партийна хүтэлбэреэр хангалгын хэмжээе бүри дээшэнь дэбжүүлхэ, коммунистическэ байгуулалтын хэрэгтэ шэнэ амжалтануудые түйлахань лаатай.

(«Правдын» декабриин 19-нэй түрүү бэшэг».

„Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө“ Уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо Комитедтэ

«Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоороныя Сталинска шангуудые олгохо Комитедэй заседани Москвада декабриин 18 ба 20-ной үдэрнүүдтэ академик Д. В. Скобельцынэй түрүүлэлгэ доро болоо.

1951 оной шангуудые олголгодо зорюулагдаһан, Уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо Комитедэй заседанинуудта: Комитедэй түрүүлэгшэ академик Д. В. Скобельцын, түрүүлэгшын орлогшо уранзохёолшо Луи Арагон (Франци), Комитедэй гэшүүд — Лондонско университедэй профессор Джон Бернал (Англи), поэт Пабло Неруда (Чили), Лодзинска университедэй профессор Ян Дембовский (Польша), академик Михаил Садовяну (Румыни), советскэ уранзохёолшод А. А. Фадеев, И. Г. Эренбург хабаадаа.

Тус Комитет энэ жэлдэ Уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо тухай орсһон дурадхалнуудые өөрынгөө заседанинууд дээрэ хаража үзөөд, шиидхэбэри гаргаба.

«Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо тухайда Комитедэй гаргаһан шиидхэбэринь доро тунхаглагдаба.

1950 ондо „Арадуулай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө“ Уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо тухай

1951 ондо „Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө“ Уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо Комитедэй тогтоол

Эб найрамдал сахихын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ онсо гайхамшаг габьяануудые түйлаһанайнь түлөө дэлхэйн элдэб оронуудай демократическа хүсэнүүдэй иимэ түлөөлэгшэдтэ «Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо:

1. **Го Мо-жодо** — Хитадай наукануудай Академиин президент;
2. Пьетро **Ненниdэ** — парламентын депутат (Итали);
3. Икуо **Оямада** — профессор, парламентын депутат (Япони);
4. Монико **Фелтондо** — олонитын ажал-ябуулагша (Англи);
5. Анна **Зегерсдэ** — уранзохёолшо (Германи);
6. Жоржи **Амадуда** — уранзохёолшо (Бразили);

Комитедэй түрүүлэгшэ Д. В. СКОБЕЛЬЦЫН.
Комитедэй түрүүлэгшын орлогшо ЛУИ АРАГОН. (Франци).

Комитедэй гэшүүд:
М. АНДЕРСЕН-НЕКСЕ (Дани), **ДЖОН БЕРНАЛ** (Англи), **ПАБЛО НЕРУДА** (Чили), **ЯН ДЕМБОВСКИЙ** (Польша), **МИХАИЛ САДОВЯНУ** (Румыни), **А. А. ФАДЕЕВ** (СССР), **И. Г. ЭРЕНБУРГ** (СССР).

1951 оной декабриин 20.
Москва город.

Советскэ морягуудай шэн зориг

ЛЕНИНГРАД, декабриин 18. (ТАСС). «Имандра» пароходой бортһоо радиограмма эндэ абтаба, «Жан Мари» гэжэ бельгийскэ пароходой экипажые советскэ морягуудай абарһан тухай тодорхой мэдээсэл тус радиограмма соо хэлэгдэнэ. Балтийска далайда ябаһан «Жан Мари» пароход аюулда ороһон тухайгаа сигнал үгэбэ. Энэ үедэ «Имандра» гэжэ советскэ пароход ойро ябаһан байгаа. Зургаан бальна һалхитай шуурганай болоно байбашье һаань, «Имандра» болбол баруун борт тээшээ 22 градус хэлтыһэн бельгийскэ суднодо ойротон ошобо. Һалхин болбол 7—8 бал хүрэтэрөө шангадаба. «Жан Мари» шэнгэжэ эхилбэ.

Советскэ морягууд бэрхэтэй байдалда шлюпкэ табижа, шэнгэжэ байһан пароходто ошоод, тэрээнэй 22 хүнтэй экипажые бултыень абарһан байна. Хольтенауда (Кильскэ бухта) ерээд, «Имандра» болбол абарагдаһан морягуудые суднаар ерэһэн бельгийскэ консулдо тушаажа үгөө.

Абарһанайнь түлөө «Имандрын» экипажда үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэһэн бэшэгые бельгийскэ морягууд советскэ пароход дээрэ орхёод ошоо.

Гол мүрэнэй ледоколнууд

Нэгэ жэлэй урда тээ «Волга» ба «Дон» гэжэ дэлхэй дээрэ анха түрүүшын дизельнэ электроледоколнууд байгуулагдаһан байна.

Тус ледоколнууд мүнөө үедэ Волга дээрэ тамаралга хэнэ. Тэдэнэр 25 сантиметр зузаантай мүльһэ эбдэн час соо 15 километр хүрэтэр ябана. Ледоколнууд болбол 40—50 сантиметр зузаантай мүльһэ бэлээр эбдэн ябадаг юм.

«Дон» болбол Горький городой районда тамаралга хэнэ. Тэрээниие дүршэлтэй капитан нүхэр Никишин командална. Волгын мүльһөөр хушагдаад байхада ледокол болбол теплоходуудые ба баржануудые аюулгүй газарта абаашаа.

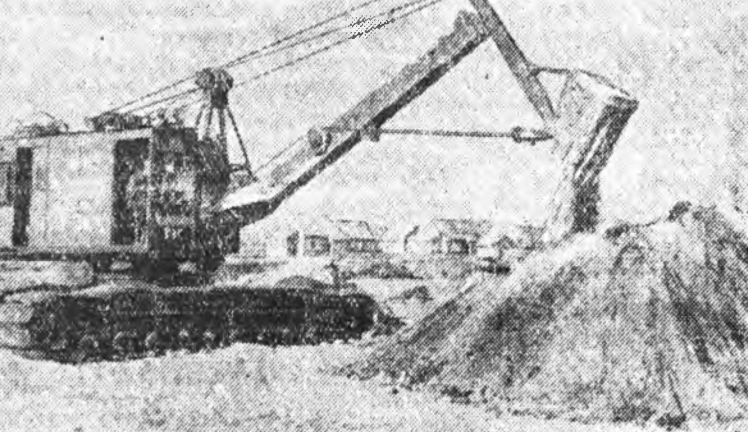

КАХОВКА. Каховско ГЭС-эй барилгашадай поселок түргэнөөр ургана. Экскаваторай машинист Андрей Маслак эб найрамдалай ажалай вахтада жагсаад, стахановскаар хүдэлмэрилнэ. Водопроводно магистралиин траншей малтаха зуураа, энэ стахановец халаан соогоо 185 кубометр газар малтахын орондо 400 кубометр хүрэтэр малтана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Маслагай экскаватор траншей малтажа байна.

ТАСС-эй Фотохронико.

Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска нэгэдэхи зүблөөн

Уржадэр Бурят-Монголой гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба балетэй театрын байшан соо культурын хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөн нээгдэһэн байна.

Зүблөөндэ хабаадагшад болбол түрүү хүн түрэлтэнэй агууехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталин түрүүтэйгээр ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй политбюрое хүндэтэ президиумдэ нэрьемэ удаан альгаташалгаар һунгаба.

«Ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлгэдэ культурна фронтын хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонууд тухай» элидхэл ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр **Д. Ж. Жалсабон** хэһэн байна.

ВКП(б)-гэй обкомой секретарьнууд нүхэд А. У. Хахалов, Г. И. Климов, П. М. Петухов, республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Д. Ц. Цыремпилон**, министрнүүд болон республиканска организацинуудай бусад хүтэлбэрилэгшэд тус зүблөөндэ хабаадалсаа.

Үсэгэлдэр нүхэр Жалсабонай элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ болоо.

ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкомой секретарь нүхэр **Миронов** эгээн түрүүн үгэ хэлэһэн байна. Тэрэшэлэн нүхэд **Гусляков** (Тарбагатайн аймагай Ехэ-Куналейн культурын байшангай директор), **Стрекаловский** (Кабанскын аймгүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша), **Доржиев** (Сэлэнгын аймагай Зуево-Сутайн хүдөөгэй клубые даагша), **Лаврентьев** (Закаменай аймагай Санагын долоон жэлэй һургуулиин директор), **Иваненко** (кинофикациин Управлениин начальник), **Цыбиков** (Закаменай аймагай «Первое мая» колхозой партийна организациин секретарь), **Власова** (санитарна гэгээрэлэй байшангай директор), **Тыхеева** (республикын гэгээрэлэй министрын орлогшо), **Соболев** (Городок городой клубай уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ), **Ерофеев** (Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ), СССР-эй Верховно Соведэй депутат **Х. Намсараев**, «Бурят-Монгольская правда» газетын харюусалгата **редактор** нүхэр **Стегачев болон бусад** үгэ хэлэһэн байна.

Үгэ хэлэгшэд ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэхи амжалтанууд тухай хэлэхэ зуураа, дутуу дунданудые элирүүлһэн байна.

Зүблөөн мүнөөдэр хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлжэ байна.

Үнэтэ үүсхэл дэмжэбэ

Кагановичын нэрэмжэтэ Люблинскэ литейно-механическа заводой механическа цехын токарьнууд А. Жандарова, О. Агафонова хоёр үйлэдбэриин операци бүхэниие эрхимээр дүүргэхэ гэһэн үнэтэ үүсхэл гаргаа һэн. Энэ үүсхэлые ороной түрүү предприятинуудтай хамта Улан-Удын Ленинэй ордента паровоз-вагонно заводой хоёрдохи механическа цехын коллектив үргэнөөр дэмжэн, үйлэдбэри дээрээ эрхим амжалтануудые түйлажа эхилээ.

Тус цехын 20 гаран хүдэлмэришэд эршэтэ ажалаараа шалгаржа, бүтээн гаргаһан продукци дээрээ «эрхим» гэһэн тэмдэг табиха өөһэдынгөө тамгануудтай болонхой.

Тэдэнэй тоодо стахановецууд шлифовальщигууд, ахадүүнэр Фёдор Майков, Анна Майкова, үнинэй слесарь, комсомольско-залуушуулай бригадын бригадир нүхэр Мищенко, слесарьнүүд Крылов, Михайлов, Мясников, токарь-скоростник В. Вишневский, Фрезеровщик-скоростник Кирщыцев ба бусад оролсоно.

Эрхим шанартай продукци бүтээн гаргагшадай зэргэдэ гаража, өөһэдынгөө тамгануудтай болохо эрхэдэ хүртэхын түлөө тэмсэл тус цехын бусад хүдэлмэришэдэй дунда мүнөө үргэдэжэ байна. Тэдэнэй олониинь эршэтэ ажалаараа энэ эрхэдэ хүртэнэ. Жэшээнь, электрогагнууршан нүхэр Полуконов, строгальщик Неводчиков, токарь-расточник Силкин, слесарьнүүд Ноберпюк, Выродов ба бусадта тамганууд үгтөө. Үндэр нэрэзэргэдэ хүртэһэн эдэ стахановецууд мүнөө имагта эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилэн гаргана.

В. Панкин.

Эриинхидэй дүй дүршэл дэмжэхэ

Эрийскэ леспромхозой коллектив (директорынь нүхэр Закревский, главна инженер нүхэр Маркин) мүрысөөндэ түрүүлдэг бригаданууд болон участогуудай дүй дүршэлые һайтар шудалжа үзэһэнэйнгээ һүүлээр, бүри 1950 онһоо эхилэн хүдэлмэреэ поточно-комплексно методээр эмхидхэдэг болоо һэн.

Тиихэдэ, хүшэр хүндэ хүдэлмэринүүдые бараниинь механизацилһан байна. Механизмуудай хүсые зүбөөр ба дүүрэнээр ашагладаг болоһоной ашаар тус коллектив үнгэрһэн 11 һара соо ажалай бүтээсые 8 процентээр дээшэлүүлээ. ВЛКСМ-эй гэшүүн нүхэр А. В. Галанинская мастертай бригадынхид тус бүридөө халаан соогоо 3,2 кубометр модо нормоһоо гадуур отолно. Коммунист нүхэр Рыхлецов гэгшэ мастертай бригадын гэшүүд тус бүридөө 5 кубометр түсэбһөө гадуур отолно.

Ажалай бүтээсые хайшан гэжэ иимэ ехээр дээшэлүүлээб гэхэдэ, эдэ мастернууд модошон бүхэнэйнгөө хүдэлмэриие саг үргэлжэ хинажа, ажалыень зүбөөр эмхидхэдэг байна. Электрохюрөөшэн нүхэр Г. Зарытов, электрокрановщик П. Кармачёв, автопогрузчик Иван Земский, шофёрнууд А. Сапега, Г. Жерлов, И. Корчагин болон бусад үнгэрэгшэ 11 һарын туршада 1,5—2 нормонуудые дүүргэжэ, бүхы леспромхоз соогоо хүндэтэй хүнүүд болоо.

Тус леспромхоз модо отолхо, шэрэхэ жэлэйнгээ түсэб декабриин 14-дэ дүүргээ. Тиигээд, жэлэй эсэс хүрэтэр арба мянгаһаа доошо бэшэ кубометр модо шэрэхын түлөө мүнөө тэмсэжэ байна. Үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаһанай ашаар, үнгэрһэн 11 һара соо 470 мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэ арбилаа. Шэрэжэ абаашаһан модоноойнгоо кубометр бүриин өөрынь үные 6 түхэриг 20 мүнгөөр химдаруулһан байна.

1951—52 оной модо бэлэдхэлэй сезониие тус леспромхоз түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Тиимэһээ, модо бэлэдхэлэй участок бүхэндэ механизмын ба хүдэлмэриин хүсэн графигай ёһоор гаргагдажа, мүнөө хүдэлмэринь хурдан темпэтэйгээр ябуулагдажа байна.

«Бурмонголлес» трестын хүтэлбэрилэгшэд энэ түрүү коллективэй баян дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохын тула эмхидхэлэй ба оилгууламжын хүдэлмэри бусад предприятинуудта үргэнөөр ябуулха үүргэтэй.

К. Григорьев.

Ажалай илалтын дүнгүүд

Мяха-консервын комбинадай цехүүд болон бригадануудай коллективүүдэй ноябрь һарын социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд һаяхан гаргагдаба. Тоогой ба шанарай талаар һарынгаа программые 8 процентээр үлүүлһэн колбасна цехынхид мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, дирекциин, парткомой ба завкомой дамжуулгын Улаан туг абаба. Тус цехын 12 бригада, тэрэ тоодо: нүхэд Денисенкын, Севскын, Роговойн болон бусадай хүтэлбэрилдэг бригадануудта «Эрхим шанарай бригада» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ олгогдоо.

Мүнөө тус комбинадай коллектив жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөнэй долгиие бүри үргэлхэжэ байна.

А. Шестаков.

Профсоюзна эдэбхитэдэй һуралсал тухай

Профсоюзуудай X съезд хадаа хүдэлмэришэд ба албахаагшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ, ажалша олониитын зохёон байгуулхы үүсхэлые болон ажалай эдэбхиие саашадань хүгжөөхэ, хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай культурно-техническэ хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар профсоюзна организацинуудай урда ехэ зорилгонуудые табиһан байна. Профсоюзуудай X съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Бурят-Монголой профсоюзуудай фабрично-заводской, барилгануудай ба нютагай комитедүүд партийна организацинуудай хүтэлбэреэр эмхидхэлэй ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулна.

Профсоюзуудай областной, фабрично-заводской олохон комитедүүд профсоюзна эдэбхитэдэй һуралсалые энэ жэлдэ зарим тэды һайжаруулаа. Тэдэндэ зорюулагдажа лекцинүүд ба элидхэлнүүд хэгдэдэг, семинарнууд олоор үнгэргэгдэдэг болоо. Эхин ба дунда һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй союзай обком 500 үлүүтэй эдэбхитэдые семинарнуудта хабаадуулжа, һургаһан байха юм. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй союзай обком райкомуудай ба месткомуудай түрүүлэгшэнэрэй, комиссинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, страховой делегадуудай, культорганизаторнуудай ба физорганизаторнуудай семинарнуудые үнгэргэжэ, тэдээндэ 200 үлүүтэй эдэбхитэдые хабаадуулһан байна.

Мяха-һүнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй союзай обком, Улан-Удын мелькомбинадай, судно заһабарилгын заводой завкомууд профсоюзна эдэбхитэдые һургаха талаар хүдэлмэреэ нилээд һайжаруулаа. 1951 ондо хамта дээрээ 3 мянга үлүүтэй эдэбхитэд семинарнуудта хабаадуулагдажа, һургагдаһан байха юм. Эдэ бүгэдэ хадаа профсоюзна комитедүүдэй ба тэдэнэй комиссинуудай эдэбхиие дээшэлүүлхэ хэрэгтэ нилээд туһалаа.

Гэхэ зуура, профсоюзна олохон комитедүүд эдэбхитэдэйнгээ идейно-теоретическэ хэмжээе ба мэргэжэлые дээшэлүүлхэ хүдэлмэриие тон хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ. Профсоюзна эдэбхитэдэй һуралсал эмхидхэхэ хэрэгые профсоюзна организацинуудай тоодоггүй дээрэһээ иимэ дутуунууд гараһан байна.

Хандагайска леспромхозой хүдэлмэришэнэй комитет энэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандана. Тиимэһээ социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилхэ талаар профсоюзна организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тухай ВЦСПС-эй VI пленумэй шиидхэбэри эндэ тон хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэнэ. Бүхы хүдэлмэришэдэйнь оройдоол хахадынь социалистическэ мүрысөөндэ оролсонхой. Ажалай түрүү методүүд һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшэ байһан нүхэр Лосев профсоюзна хүдэлмэриие өөрөө һайн мэдэдэггүй, ажал хүдэлмэридөө алдуу эндүү гаргадаг байгаа. Бусадшье леспромхозуудай профсоюзна комитедүүд дутагдалнуудые гаргадаг байха юм.

Теэд, ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй союзай обком эдэ дутуунуудһаа ямаршье тобшолол хэнэгүй. Тус обком болбол хүдэлмэришэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэрэй ба профгруппоргнуудай һуралсал эмхидхэдэггүй юм.

Хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй обком болбол семинарнуудта профсоюзна эдэбхитэдые һургаха түсэбөө тон хангалтагүйгөөр гүйсэдхэнэ. Союзай ЦК-гэй түсэбэй ёһоор, 117 хүниие энэ жэлдэ һургаха байһан аад, оройдоо 25 хүниие һургажа гаргаа.

Загаһанай промышленностиин, МТС-үүдэй ба газар тариалангай органуудай, финансова-банковска хүдэлмэрилэгшэдэй союзуудай обкомууд, ПВЗ-гэй завком, Галуута-Нуурай рудком профсоюзна эдэбхитэдые һургаха хэрэгые мүн лэ анхарнагүй.

Олон профсоюзна организацинуудта эдэбхитэдэй һуралсал муугаар эмхидхэгдэһэн, хүнүүд семинарнуудта бэлэдхэлгүйгөөр, яаралтайгаар суглуулагдадаг байна. Паровозо-вагонно заводой завком, потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй союзай обком ба профсоюзна бусад зарим комитедүүд семинарнуудые үнгэргэхэдөө эдэбхитэдые һургаха тушаа ВЦСПС-ээр баталагдаһан программа сахидаггүй, тэрэниие өөһэдынгөө дураар хороодог гү, али хубилгадаг байна. Семинарнуудые үнгэргэхын тулада лекторнуудые бэлэдхэхэ гээшэ ехэ удхашанартай. Гэбэшье, семинар дээрэ лекци хэхэ лекторнүүд яаралтайгаар томилогдожо, һайнаар бэлэдхэжэ үрдидэггүй дээрэһээнь семинарска занятинууд шанар муутайгаар үнгэргэгдэнэ.

Олон профсоюзна комитедүүд эдэбхитэдэйнгээ марксистско-ленинскэ эрдэмые дээшэлүүлхэ тухай зохихо анхарал табинагүй. Тэрэнэй эсэстэ месткомуудай зарим түрүүлэгшэнэрэй, профгруппоргнуудай ба эдэбхитэдэй партийно-гэгээрэлэй системэдэ политһуралсалда хабаададаггүй, газетэ, журнал захижа уншадаггүй баримтанууд үзэгдэнэ. Профсоюзна зарим комитедүүд эдэбхитэдэй экономическа һуралсалые һулаар эмхидхэнэ. Экономическа һуралсал хадаа социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилгые һайжаруулха, экономикын асуудалнуудые шэнжэлэн ойлгохо ябадалдань профсоюзна эдэбхитэдтэ туһалха байна.

Эдэ бүхы дутуунууд хадаа профсоюзна эдэбхитэдые һурган хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриие профсоюзна комитедүүдэй зүгһөө тоодоггүй байһые гэршэлнэ. «Предприятинуудта профсоюзна эдэбхитэдтэй ябуулагдаха хүдэлмэри тухай» асуудал һаяхан ВЦСПС-эй VII пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байха юм. Пленум болбол эдэбхитэдэй һуралсалые һайжаруулха эрилтэ профсоюзна органуудта хэһэн байна. Профсоюзна комитедүүд хадаа ВЦСПС-эй VII пленумэй тогтоолой гүйсэдхэлгэ хангаха уялгатай.

1951 оной ноябрь ба декабрь һаранuудта республикын профсоюзна организацинуудай олонхидонь тоосоонууд ба һунгалтанууд боложо дүүрэв. Профсоюзна хүтэлбэрилхы органуудай составта олон тоото эдэбхитэд түрүүшынхеэ һунгагдаба. Энэ ушар хадаа профсоюзна эдэбхитэдэй һуралсалые ойрын саг соо һайнаар эмхидхэхые профсоюзуудай комитедүүдһээ эринэ. Профсоюзна эдэбхитэдтэй хэгдэхэ семинарнуудые 1952 оной нэгэдэхи кварталай турша соо гол түлэб эмхидхэжэ дүүргэхые профсоюзуудай областной ба фабрично-заводской комитедүүдһээ ВЦСПС эринэ.

М. Гаськов, профсоюзуудай областной Соведэй профкабинедые даагша.

Москва. Краснопресненскэ райондо пенсионернүүдэй шэнэ байшан нээгдэбэ. Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ Московско «Трехгорная мануфактура» комбинадай үнинэй хүдэлмэришэд эндэ ажаһууна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: амаралтын комнато соо. Баруун гарһаа — комбинадай отделочно фабрикада машинистаар 40 жэл хүдэлмэрилһэн пенсионерка Е. А. Антипова.

ТАСС-эй фотохронико.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Хүдэлмэреэ хэзээ ябуулха юм?

Физкультура ба спорт хадаа хүнэй бэе махабадые бэхижүүлгэдэ ехэ удхашанартай. Тиимэһээ Закаменай аймагай залуушуул, мүн наһажаалшье хүнүүд сүлөөтэй сагтаа физкультура ба спорт эрхилхые хүсэдэг байна.

Гэбэшье, тус аймагай физкультура ба спортын таһагые даагша нүхэр Захаров тэдэнэй эрилтэдэ зохихо анхарал табинагүй. Үбэлэй спортивна сезон мүнөө түлэг дундаа ябажа байна. Теэд тус таһаг үбэлэй спортивна хүдэлмэриин түсэбшье табяадүй.

Аймагай ажалшад жэл бүри санын республиканска мүрысөөндэ хабаадалсадаг байгаа. Тус мүрысөөн ойртожо байна. Гэбэшье, энээндэ ямаршье бэлэдхэл эхилээдүй байһаар.

Эдэ дутагдалнуудые ВЛКСМ-эй айкомой хүдэлмэрилэгшэд мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээ абанагүй.

Г. Мункуев.

Хойрог почтальон

Зэдын аймагай Гэгээтын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой почтальон Данзан Бадмаев колхозойнгоо центрһээ холын фермэнүүд ба гүүртэнүүдэй ажалшадта почто ехээр хожомдуулжа асарна.

Колхозой № 1 бригадада олон колхознигууд ажаһуудаг. Теэд тэдэнэр захиһан газетэнүүдээ ба мүн бэшэгүүдые арбаад хоног соо абадаггүй байна. Гадна, почтальон Бадмаев холын бригада ба фермэнүүдтэ почто өөрөө хүргэдэггүй, харин ябаһан хүнүүдээр эльгээдэг байна. Тиимэһээ зарим газетэ ба бэшэгүүд эзэдтээ хүрэнэгүй.

Жэшээлхэдэ, би «Бурят-Монгольская правда» ба «Бурят-Монгольский комсомолец» газетэнүүдые захиһан байнаб. Теэд эдэ газетэнүүдэй зарим номернуудые оройдоо абаагүйб. «Юундэ газетэнүүд саг соогоо асарагданагүй гээшэб?» гэжэ нүхэр Бадмаевһаа асуухада, «би шинии газетэ гү, али бэшэгые эльгээгээ һэм» гэжэ харюусадаг зантай.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэд холын бригада ба фермэнүүдэй ажалшадта саг соонь почто хүргэхэ талаар зохихо хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Д. Санданов.

Каток түхеэрхэ шухала

Манай республикын столица — Улан-Удэдэ гансал ехэ наһатанай наадаха хоёр каток бии юм. Харин бишыхан үхибүүдэй наадаха каток үгы байна. Тиимэһээ бишыхан үхибүүд каток дээрэ конькигаар наадаха аргагүй байна. Ушар иимэһээ улицаар автомашинануудай ябажа байха үедэ тэдэнэр добонууд дээрэһээ һолжордог юм.

Үбэл мүнөө һая эхилжэ байна. Тиимэһээ бишыхан үхибүүдтэ каток түхеэрэлгэ эмхидхэхэ талаар зохихо организацинууд хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Н. Палеева.

Колхозой хонишодой зориг

РАССКАЗ

«1951—1955 онуудай туршада республикын колхозуудта хони олоор үсхэбэрилхэ ба нооһо ехээр бэлэдхэхэ хэмжээнүүд тухай» республикын Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой тогтоолые хонишон Долгор Доржиева колхозойнгоо правлениһээ асараад, хурьгашан Цыцыгмада үгэхэ зуураа:— Энэ хадаа манай табан жэлэй программа гээшэ, яарангүй унша,—гэнэ.

Цыцыгма уншажа эхилнэ. Хонишод анхаралтайгаар шагнана. Зарим пунктнуудые нүхэдэй гүйлтаар дабтан уншана.

Уншажа дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр, тэдэнэр үдэшэ орой болотор удаан хөөрэлдөөд, гэр гэртээ бусаһан байгаа.

Үглөөдэрынь Долгорые правленидэ дуудаба. Түрүүлэгшын кабинет соо, правлениин гэшүүдһээ гадна, участково зоотехник Чагдуров, ветеринарна фельдшер Дамбаев, үшөө хэдэн колхознигууд һуубад.

— Тогтоол уншаа гүш?—гээд, правлениин түрүүлэгшэ Мункуев анхаралтай, урин нюдөөр Долгор тээшэ харана.

— Уншааб.

— Юу хэхые хараалжа байнаш?—гэжэ партийна бюрогой секретарь Цыренов асууба.

— Бүгэдээрэн хараалха ёһотойбди,—гэжэ Долгор харюусана.

— Һаяар колхозой хамтын суглаа зарлажа, тэндэ хонин ажал хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб баталхабди,—гэжэ Мункуев хэлэнэ.—Нарин нооһотой хонидые үсхэбэрилжэ байһан дүй дүршэл тухайдаа хөөрэжэ үгэхэт, бэлдэжэ байгты. Хөөрэмөөр юумэ танда олон ха юм. Колхознигууд шагнаг лэ.

Долгор бодолгото болон, аяар холуур хүхэрөөшэ үндэр хадануудые сонхоор хаража, абяагүй һууһанайнгаа һүүлээр харюусаба:

— Зай хөөрүүжэм.

Энэ үдэр Долгор үдэшэ орой болотор отарадаа хүдэлмэрилбэ. Гэртээ бусаад, унтаха гэхэдээ, үргэһэниинь хүрэнэгүй, нюдөө хараһан зангаараа удаан хэбтэбэ. Тиигэжэ хэбтэтэрээ Улан-Удын сэмбын фабрикын инженертэй хөөрэлдэһэнөө һанана. Долгор 1945 ондо республикын түрүү малшадай зүблөөндэ хабаадахадаа, нүхэдтээ хамта сэмбын фабрика экскурсида ошолсоһон байгаа. Фабрикын хүдэлмэриие колхознигуудтаа харуулха зуураа наһатайшаг инженер иигэжэ хэлээ һэн:

— Нэгэ килограмм нооһоор нэгэ метр бүд нэхэжэ болохо юм. Мүнөө дээрээ шэрүүн сэмбэ нэхэнэбди. Иигээд һайн, хилгааһан бүд нэхэдэг болохобди. Зүгөөр, манда нарин ба нарибтар нооһо үгэдэг болохын түлөө таанад оролдохо ёһотой байнат.

Тэрээнһээ хойшо Долгор хүнгэн промышленностьда һайн нооһо элбэг ехээр үгэхын түлөө бүри эршэмтэйгээр тэмсэжэ ороо һэн. Тиигээд һайн нооһотой хонидой тусгаар отара эмхидхэхэ тухай асуудалтайгаар Долгор колхозой правленидэ хандаһан ба зоотехнигүүдтэй хөөрэлдэһэн юм. Тэрэ дурадхалынь һайшаагдажа, уданшьегүй зоотехник ба фермые даагша хоёртой хамта Долгор бүхы отарануудһаа эрхим һайн меринос хонидые илган, шэнэ отара эмхидхээ һэн. Мүн һайн үүлтэрэй хусанууд абтаһан ба хонидые искусственнаар ороондо оруулха пункт түхеэрэгдэһэн юм.

Тэрэ сагһаа хойшо Долгор улам шангаар ажаллажа эхилээ. Хони адуулдаг, үбһэ тэжээлынь бэлэдхэдэг, һүниндөө хурьгадайнгаа байрада дежурилдаг, дүй дүршэлөө залуу хонишодтой хубаалдадаг, өөрөө тэдэнһээ һурадаг байна. Хонишодой оролдосото ажалай ашаар отарынь хонид улам олошоржо, хонидойнь үүлтэр ба нооһоной шанар нилээд һайжараа. Хоёр жэл үнгэрөөд байхада колхоз дотор хонин бүриһөө, дунда жэшээгээр, хоёр килограмм нооһо хайшалхадань, энэ отара дүрбэн килограмм хүрэтэр нооһо хайшалдаг болоо һэн. 1947 оной хабар Долгорой отараһаа хоёрдохи отара болгогдон метис хонид илгагдажа, тэрэнэй басаган Дарима ахалагша хонишоор томилогдоо. Эхэ басаган хоёр мүрысэхэдөө, үнинэй хонишон илаха байба. Долгорто хонишод ерэжэ хандадаг ба һанамжыень дууладаг һэн. Мүн өөрөөшье ондоо отарануудта ошожо бэлшээриинь газарые харадаг, хонидойнь харууһатай танилсадаг байгаа. Долгорой жэшээгээр ондоошье колхозууд метис хонидой отарануудые эмхидхэдэг болоо.

Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ үбһэн бага боложо, хонид туража эхилээд, хонишодто хүндэ байдал тохёолдоо бэлэй. Долгор хонишодтоёо үдэр бүри ойдо гаража, модоной мүшэр бэлэдхэдэг болоо һэн. Тэрэ мүшэрөө соломотой холижо, тогоон соо ууралтуулаад, хонидтоо эдюулдэг байба. Тэдэнэр эсэхэ сусахые мэдэнгүй, үдэр һүнигүй хонидоо ба хурьгадаа харууһалжа, байра соонь хонодог үнжэдэг байгаа. Хонишодой оролдосотой ажалай ашаар хонидын нэгэшье хоролтогүй, һайн шадалтайгаар ондо ороһон юм.

...Колхозой правлени, партийна организаци суглаандаа яаралгүйгөөр, һайнаар бэлэдхээ. Агитаторнууд хонин ажал хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тухай тогтоолтой, мүн Үдын колхознигуудай хандалгатай хонишодые танилсуулаа. Правлениин гэшүүд ба зооветеринарна мэргэжэлтэд хонидой шэнэ типовой байрануудые бариха, тэжээл бэлэдхэхэ, фермэнүүдтэхи хүндэ хүдэлмэри механизацилха хэмжээябуулгануудые хараалһан байна.

Колхозой клубта хүн олоороо сугларба. Энэ үдэр хэншье гэртээ үлэхэ дурагүй байгаа. Суглаанда үбгэд хүгшэд бүгэдөөрөө, холын гүүртэнүүд ба отарануудта ажалладаг колхознигууд бултадаа ерээ. Эгээн түрүүшын рядуудта үбгэд хүгшэд һуужа, хоорондоо аргааханаар хөөрэлдэнэ. Хойгуурхи рядта залуушуул Долгор Доржиевагай хөөрөөе аятай зохидоор шагнана.

Правлениин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Очиров суглаа нээжэ, түрүүлэгшэ нүхэр Мункуевта үгэ үгэбэ. Республикын Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой тогтоолой уг зорилго тухай, тэрээниие хайшан гэжэ бэелүүлхэ тухай элидхэлшэ хэлэбэ.

— Мүнөө манай колхоздо 11 мянга гаран хонид бии. Табан жэлэй эсэстэ 22300 толгой хонитой болохо ёһотойбди. Тэдэнэймнай хахадһаа үлүүнь нарин ба нарибтар нооһотой байха. Хэрбээ хонин бүриһөө дүрбэн килограмм нооһо хайшалаа һаа, 90 тонно нооһо тушаажа, гурбан тоннын 30 автомашина абахабди. Энэ нооһоор фабрикада бүд нэхээ һаа, зуугаад километр ута болохо юм. Бодожо үзэгты, гансахан манай колхоз хэды хүниие хубсалуулха гээшэб? Ганса нооһоор жэл соо миллион үлүүтэй түхэригэй олзо доход колхоздоо оруулха байнабди. Нүхэд колхознигууд! Энэ хадаа баялиг тээшэ манай зам гээшэ. Табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ арга боломжо манда бии. Үргэн ехэ сабшалантай, уһаар элбэг, ногоогоор баян бэлшээритэй, мүн хонин ажалай эрхим мастернуудтай байнабди,—гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ.

Түрүүлэгшэ элидхэлээ дүүргэжэ, һууридаа һуугаад, зал тээшэ харана. Колхознигууд шэмээгүй һуунад.

—Намда үгэ үгыт,—гэжэ наһатайшаг эхэнэр гэнтэ дуугарба.

Долгор Доржиева яаралгүйгөөр трибуна тээшэ ошобо. Түрүүшээр бахардан алдаһан аад, дуу гаража эхилхэдээ бахардахаяа, тэбдэхэеэшье болишоно.

Долгор Доржиева колхознигуудта өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай, хайшан гэжэ хонидые һубайруулхагүй, хонидой үүлтэр һайжаруулха, адуулга, эдеэлүүлгэ ба харууһыень эмхидхэхэ тухай ойлгосотойгоор хөөрэбэ. «Мүнөө хараад үзэгты. Хүсэ ехэтэй тракторнууд, самоходно комбайнууд, самоходно сенокосилканууд болоод бусад оньһон орёо олон машинанууд манай колхозой тариалан ба сабшалан дээрэ хүдэлмэрилнэ. Электрын хүсөөр үнеэ һаанабди, хониной нооһо хайшалнабди. Хүнэй ажал хэды шэнээн хүнгэдхэгдөө гээшэб! Мянгаад гектар таряа таринабди, фермэнүүдтээ хорёод мянган толгой малтайбди. Гансахан адуун һүрэгнай мянга гаран толгой. Колхознай жэл ерэхэ бүри хүгжэнэ. Табан жэлэй үнгэрхэдэ ямар баян болохо гээшэбибди гэжэ ерээдүйнгөө байдалые хараад ү[...] Коммунизм байгуулхын тула хэ[...] зуугаад жэл хэрэгтэй гэжэ һана[...] байгаа һэм, теэд мүнөө коммуни[...] да тулажа ерээд байнабди. Х[...] үсхэбэрилхэ табан жэлэй түсэб т[...] хай колхознигуудай дурадха[...] дэмжэхэ байнаб. «Табан жэлые[...] гурбан жэлдэ» гэһэн лозунг таб[...] ёһотойбди. Юуб гэхэдэ, бидэ [...] ветскэ хүнүүд үргэн алхамаар, [...] гые уридлан ябанабди» гэжэ Д[...] гор хэлэнэ.

—Бидэнэр нютагай эрхэ бай[...] да тaараһан, ашаг ехэтэ, үүлтэ[...] һайн хонидгой болохо ёһотой[...] Үдын колхознигуудай уряае [...] зүрхэнһөө һайшаан, хони үсхэ[...] рилхэ табан жэлэй түсэбые гур[...] жэл соо дүүргэхэ гэһэн дура[...] оруулнаб,—гээд Долгор дүүрг[...]

— Зүб! — гэжэ колхозни[...] баяртайгаар хашхаралдана.

Колхознигууд хойно хойно[...] трибунада гаража, шэнэ шэнэ [...] радхалнуудые оруулба.

Энээнэй урда тээ суглаанда о[...] дуугардаггүй байһан 80 наһа[...] үбгэн Банзаракца Балдано[...] абаад, буурал толгойгоо эльб[...] гээн, һахалаа мушхасагаан ба[...] колхознигуудай һанаа бодолые [...] талан иигэжэ хэлэбэ:

—Би ная гаратайб. Теэд [...] һууха дурамгүй, ажаллаха ду[...] хүрэнэ. Мүнөө манайда ажал [...] шэмнай жаргал болонхой ба[...] бшуу.

Үбгэн Банзаракцын хөөрөө [...] хознигууд альга ташалгаар уг[...]

Гурбан жэлэй турша соо [...] дойнгоо тоо толгойе 22300 бол[...] нютагай хонидые нарин ноо[...] үүлтэрэй хусануудаар оро[...] оруулжа, хонидой үүлтэр һай[...] руулха, хонин бүриһөө 4 килогр[...] нооһо хайшалдаг болохо, т[...] вой хэдэн байрануудые шэнээр [...] риха, сабшалангайнгаа талмай[...] гэдхэхэ, тэжээлэй культуранууд[...] ехээр тариха гэһэн социалистиче[...] уялга хамтын суглаан баталан [...] ба.

Үглөөдэрынь хонидоо үүлтэр [...] тэрээрнь, класс классаарнь илг[...] эхилээ. Долгор Доржиева зоот[...] нигтэй хамтадаа хонидые илга[...] отарануудые эмхидхэхын тула [...] үдэр ябалсаа. Олон жэлэй дүрш[...] тэй Долгор хонидые нооһоорнь [...] гажа һураһан байба. Зоотехни[...] ехэтэ гайхалсаа. Тиин Долгор [...] жэлгэдэ бэлэдхэлые шалгажа, [...] нишодтоо заабари, даабаринууд [...] үгэбэ.

Нэгэтэ холын отараһаа бус[...] гэртээ ерээд, правлениин түрү[...] шэ Мункуевтай уулзаба.

—Республикын түрүү хониш[...] зүблөөн Улан-Удэдэ һаяар бо[...] хонь. Бидэ хоёр ошохо болоо[...] Ашаг ехэтэ хони үсхэбэри[...] өөрынгөө дүй дүршэл тухай [...] шодто хөөрэжэ үгэхэш, мүн т[...] хонишодой дүй дүршэлтэй т[...] сахаш. Зүблөөн ехэ һургуули [...] шэ,—гэжэ Мункуев хэлэнэ.

—Үгэ хэлэжэ шадахагүйб да[...] гээд Долгор энеэнэ.—Тиимэ шу[...] ла хэрэг хадань оролдохол гүб[...]

Улан-Удэ ошохынгоо урда һү[...] Долгорой нойрынь хүрэжэ үг[...] гүй. Зүблөөн дээрэ юун тухай [...] лэхэеэ бодожо үзэнэ, үбгэн Ба[...] ракцын хэлээшые зүб гэжэ һана[...] Таба зургаан жэл үнгэрхэдэ ии[...] гайхамшаг байдалтай болохо [...] шэбибди! Гансахан хонидо[...] too толгой 30 мянгада хүргэхэ[...] Энэ жаргалта һайхан байда[...] большевигүүдэй парти, Сове[...] гүрэн ба агууехэ Сталин ма[...] үгөө. Иимэ һайхан шэнэ байда[...] түлөө хэды олон үнэн хүбүүд, [...] сагаа бээз үгөө гээшэб. Энэ бай[...] лай түлөө минишье нүхэр Ду[...] Доржиев 1921 ондо Америкын [...] һэншэ барон Унгернын хорото[...] раар, минии хүбүүн Александр [...] мецкэ фашистнуудай шуһата [...] бараар алагдаһан юм. Эгээл эд[...] тухайдаа хэлэхэб, үнэтэ сэн[...] дайлан абтаһан байдалаа у[...] һайжаруулхын түлөө юу хэхэ [...] һан тухайдаа хэлэхэб гэжэ Дол[...] сэдьхэнэ.

Долгор өөрынгөө ажабайда[...] зам тухай үни удаан бодоно. К[...] хозой хүнгэн автомашинын а[...] дуулдаба.

—Түхеэрэгты түргөөр, аяар 5 [...] боложо байна, поездһоо хожо[...] хомнай,—гэжэ газааһаа орожо [...] ха зуураа түрүүлэгшэ дуугарба.

С. ЗОДБОЕВ.

„Бурят-Монголой үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

„Шухала удхашанартай хэрэг"

Манай газетын ноябриин 14-нэй номерто иимэ гаршагтай статья толилогдоһон юм. Тус статья соо Иволгын аймпотребсоюз номой худалдаа наймаа муугаар эмхидхэнэ, хүдөө нютагуудта элдэб һонин номуудые тарааха ябадалда анхаралаа хандуулнагүй гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Статья соо тэмдэглэгдэһэн дутагдалнууд бултадаа зүб байжа, тэдэниие усадхаха талаар зохихо хэмжээ абтаа. ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой зүгһөө аймагай хүдөө нютагуудтахи магазинуудта номой худалдаа наймаае эрид һайжаруулха талаар партийна эхин организацинуудта ба аймпотребсоюзда тусхай заабари үгтэһэн байна. Мүнөө аймпотребсоюзай магазинууд Книготоргын магазинһаа литература худалдажа абаха ба тэрээнээ хүдөө нютагуудта тараан худалдаха хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлжэ байна. Энээн тухай манай редакцида ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой секретарь нүхэр Попов мэдээсэбэ.

„Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри эмхидхэнэгүй"

Иимэ гаршагтай статья манай газетын ноябриин 18-най номерто толилогдоһон байгаа. Энэ статья соо Хандагатайн, Эрийскэ, Шулуутайн леспромхозуудта культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ехэ хангалтагүйгөөр ябуулагдана, лекцинүүд ба элидхэлнүүд эмхидхэгдэнэгүй гэжэ хэлэгдэһэн юм.

Манай редакцида ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэришэдэй профсоюзай обкомой мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соо заагдаһан баримтанууд бултадаа тодороо. Дурсагдаһан дутагдалнуудые усадхаха талаар эдэ леспромхозуудта обкомой президиумэй гэшүүд эльгээгдэһэн байна. Тус статья рабочкомой заседанинууд ба профсоюзна конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, модо бэлэдхэл дээрэ ажаллажа байһан хүдэлмэришэдэй ба колхознигуудай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һайжаруулха талаар зохихо хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаһан байна.

Түсэблэлгын комиссинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй курса

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин дэргэдэ аймагуудай ба городуудай түсэблэлгын комиссинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ һарын курса хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Курсада хүдөө ажахые, промышленность ба социально-культурна байгуулалтые түсэблэхэ талаар лекцинүүд уншагдаһан, семинарска занятинууд үнгэргэгдэһэн байна. Мүн республикын үйлэдбэриин хүсые саашадань хүгжөөхын тула нютагай байгаалиин, түүхэй эдэй ба энергетическэ ресурснуудые хэрэглэлхэ тухай лекци уншагдаа.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй Госпланай түрүүлэгшэ нүхэр Борисов табанжэлэй түсэбэй гүйсэдхэлгын дүн тухай ба Бурят-Монголой АССР-эй ажахые, культурые хүгжөөхэ перспективэ тухай элидхэл хэһэн байна.

Лекци уншалгада хүтэлбэри[...] хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэ[...] торнүүд ба һургагшад хабаадуу[...] даа.

Курсада һурагшадай олонхи[...] программна материалнуудаа [...] наар шудалһан байба.

Түгэсхэлэй зүблөөн дээрэ ай[...] гуудай ба городуудай түсэбла[...] комиссинуудай хүдэлмэриин [...] дүршэл халан абалсалга болоо.

В. Прозоров.

Түрүү малшадһаа жэшээ абагты

Малай үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхын түлөө тэмсэнэбди

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулха асуудалые шиидхэжэ шадаагүй дээрэһээ манай колхоз һүүлэй ...дэн жэлэй турша соо ниитын ...лажалые хүгжөөхэ түсэбөө дүүргэжэ шададаггүй байгаа. Малай ...рууһалга ба эдеэлүүлгэ иланяа үбэлэй сагта муугаар эмхидэдэг һэн. Энээнэй гэмээр олон ...л үхэдэг ба турадаг байгаа.

Энэ хабар манай колхозой гэшүүд ...лажал хүгжөөхэ асуудалые суг...ан дээрээ зүбшэн хэлсэжэ, колхо... ниитын малай тоое олошоруул..., ашаг шэмыень ехэдхэхэ гэжэ ...идэһэн байгаа. Энэ шухала ...удалые шиидхэхын тула түбхын ...үүн тэжээлэй бата бэхи база ...йгуулха, малай харууһалга ба ...элүүлгэ һайжаруулха хэрэгтэй ...гаа.

ВКП(б)-гэй обкомой дүрбэдэхи ...енумэй шиидхэбэрие бэелүүлэн, ...лхозой правлени ба партийна ...н организаци энэ хабар 20 хүн... бүридэһэн тэжээл бэлэдхэлэй ...гада эмхидхэжэ, дүй дүршэл ...тэй луговод Афанасий Борисович ...рагашиниие хүтэлбэрилэгшөөр то...лоо һэн. Энэ бригадын гэшүүдэй ...өөр сабшалан һайжаруулха, тэ...н дээрэ наг шэбхэ зөөхэ, тэрээ...е 2—3 дахин уһалха гэхэ мэтын ... хүдэлмэри хэгдэһэн байна. ...н тус бригадын оролдосото ажа... үрэ дүн һайн байгаа. Энэ жэл ...най колхоз бүхы сабшалан дээ...ээ дунда зэргээр га бүриин 19,5 ...нтнер, үндэр ургасын Шестаково ...э участогай га бүриһөө 22 цент... үбһэ хуряажа абаһан байна. ...ихэдэ хээрын сабшалангай урга... үнгэрэгшэ жэлнүүдэйхидэ орхо... 3—4 дахин ехэ болоо. Гадна ... бригадын гэшүүд 250 тонно си... дараһан, 900 центнер һайн ша...ртай набшаһата тэжээл бэлэдхэ..., 110 гектар газарай зелёнко ху...жа абаһан байна. Манай колхоз...уудай оролдосотой һайнаар ху...мэрилһэнэй ашаар ниитынгээ ...да бүхэли үбэл хүрэхэ тэжээл ...жа шадаабди.

Иигэжэ тэжээлэй асуудал шиид...дээ. Колхозой правлени ба пар...на эхин организаци малай ха...һалга, эдеэлүүлгэ зүбөөр эмхид... хэрэгтэ ехэ анхаралаа хандуу.... Малажалда хүдэлмэрилхэ һаалишад ба пастухуудаар эрхим колхознигууд эльгээгдээ һэн. Эдэнэр даалгабарита хэрэгтээ үнэн сэхээр оролдосотойгоор хандажа, малай тоое олошоруулһан ба ашаг шэмыень ехэдхэһэн, зунай сагта малнуудаа һайтар таргалуулжа шадаһан байха юм. Манай колхозой бүхы малшад энэ жэлдэ малнуудаа зүбөөр адуулжа таргалуулхын тула ехээр оролдоо. Эдэнэр зундаа бэлшээрие зүбөөр хэрэглэдэг, малнуудаа саг соонь уһалдаг байгаа. Ороонхото культурануудай ургаса хуряалгын дүүрэмсээр олонхи малнуудаа тариянай поли дээрэ адуулдаг байгаа. Эдэ бүхы хүдэлмэри хэһэнэй ашаар бүхы малнуудай дунда ба дундаһаа дээшэ хүсэтэйгөөр үбэлжэлгэдэ ороһон байна.

Малай байрануудые түхеэрэлгэдэ бидэнэр түсгаар анхарал хандуулаа һэмди. Бүри хабар байхада бүхы байрануудаа наг шэбхэһээнь сэбэрлээд, бултыень һэльбэн заһабарилһан, дезинфекци хэһэн байнабди. Мүнөө колхозоймнай бүхы мал урин дулаан байраар хангагданхай. Тэрэшэлэн абтаха шэнэ түлнүүдэй байранууд бултадаа заһабарилагдаа. Хаана хэды шэнээн тэжээл хэрэгтэйб гэжэ хараадаа абаад, малай үбэлжэлгын байра бүхэндэ үбһэ тэжээл шэрэжэ, гурба һарын запас бэлдээбди.

Манай колхозой малшад зоотехническэ заабаринуудай үндэһөөр малай үбэлэй харууһые зүбөөр эмхидхэжэ шадаа. Малаа эдеэлүүлгэдэ ехэ анхарал табигдана. Үбһэ тэжээлые гамтайгаар гаргашалхын тула гүүртэ, отара бүхэндэ тэжээл гаргашалгын график табигданхай, колхозой правлени тэрээниие саг үргэлжэ хинан шалгажа байдаг. Тэжээлые шэгнэжэ, нормын ёһоор түсгаар түхеэрэгдэһэн кормушканууд соо хээд, малай точко бүхэндэ тогтоогдоһон гуримай ёһоор малаа эдеэлүүлдэгбди.

Тэжээлые уридшалан буйлуулжа, шэмэтэй, үлэтэй болгодогбди. Илангаяа түрэхэ малда, түлнүүдтэ соломые хэршэжэ ууралтуулаад, тариае татаад эдюулдэг байнабди. Тэрэшэлэн корнеплодуудые хэршэдэг, бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлые буйлуулдагбди. Иигэжэ үбһэ тэжээлээ нилээд ехээр алманабди. Гансахан ноябрь һара соо 220 центнер үбһэ алмагдаа. Гэбэшье, үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын тулада малые зүбөөр уһалха, байрануудыень ариг сэбэр байлгаха, дэбисхэрынь саг соонь һэлгэхэ гээшэ шухала байна. Манай колхозой малшад эдэ бүхы хүдэлмэринүүдые саг соонь хэнэ. Колхозой фермэнүүдтэ оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилдэг хүнүүд олон. Жэшээнь, һаалишан Галина Думнова гурбан жэлэй турша соо хододоо һайнаар хүдэлмэрилжэ ябана. Энэ жэл даалгабарита 14 үнеэдһээ 15 тугал абажа түлжүүлээ, даалгабарита бүхы үнеэдынь мүнөө тарган, хүсэтэй. Колхозой хонишон Филипп Игумнов өөрынгөө ажалда оролдосотой һайнаар хандаһанай ашаар хонидоо тобир тарганаар харууһалжа байна. Олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө нүхэр Игумновта «Республикын эрхим хонишон» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Гахайшан Мария Яковенко энэ жэл эхэ гахай бүриһөө 13 поршоонхо абажа томожуулаа. Нүхэр Яковенко гахайнуудаа саг соонь эдеэлүүлээд, байрыень сэбэрээр байлгадаг юм.

Манай колхозой партийна эхин организаци (секретаринь нүхэр Ковалев) үбэлжэлгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар эмхидхэһэн байна. Малай точконуудта гурбан агитаторнууд малшадай дунда хөөрэлдөө, хамтын уншалга хэдэг юм.

Колхозой правлени ба партийна организаци малай үбэлжэлгын ябаса тухай асуудал саг үргэлжэ зүбшэн хэлсэжэ, гараһан дутагдалнуудые дары зайлуулдаг байна. Мүн малшадай һара бүриин хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргажа, тэрээнтэй малажалай хүдэлмэрилэгшэдые танилсуулдаг байна.

Энэ жэлэй малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, манай колхозой гэшүүд ниитынгээ малай тоое олошоруулхын, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ.

А. Гольский, Иволгын аймагай «8-е Марта» колхозой түрүүлэгшэ.

Суута адуушан

...амажап Гармаев гэгшэ Сэлэн... аймагай «Коммунизм» колхоз... адуушаар хүдэлмэрилжэ эхил... үни болоо. Энэ үе соо нүхэр ...маев ехэ дүй дүршэлтэй боло..., колхозойнгоо адуу моридой ... нилээд олошоруулаа. 1938 ба ...9 онуудта 100 гүүнһээ дунда ...эдээ 95 унага жэл соогоо аба..., нүхэр Гармаев хүдөө ажахын ...союзна выставкэдэ хабаадаһан ...алтан медаляар шагнагдаһан ...аа. Дайнай хойто тээхи табан ...эй турша соо нүхэр Гармаев 236 унага абажа түлжүүлһэн гү, али 100 гүүн бүриһөө дунда зэргээр 87 унага жэл бүри абаһан байна.

Колхозно үйлэдбэридэ үнэн сэхээр хүдэлмэрилжэ, адууша Гармаев жэл бүри ажалай нэмэлтэ түлбэри абадаг юм. Мүнөө нүхэр Гармаев адуу мори үсхэбэрилхэ хоёр жэлэй түсэбые 105,9 процент дүүргээ. Энэ жэлэй үбэлжэлгые коммунист Гармаев эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна.

В. Титов.

11 һара соо 1020 ажалта үдэр

Энэ жэлдэ Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хонишон И. П. Переверзев һайнаар хүдэлмэрилөө. Иван Пименович хэды ехэ наһатай болобошье, ниитын малажалые хүгжөөхын тула үнэн зүрхэнһөө оролдожо, хүсэ шадалаа гамнангүй ажалладаг байха юм.

Тэрэ хадаа энэ жэлэй 11 һара соо 1020 ажалта үдэр олоо. Олоһон ажалта үдэртөө нэгэ тонно тариа ба бусад продуктнуудые абаха юм.

Хүдөөгэй хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлгые һайжаруулха

Большевистскэ парти, Советскэ правительство арадай элүүрые хамгаалха хэрэг һайжаруулха тухай ехэ анхарал оролдолго гаргана. 1951 оной СССР-эй Гүрэнэй бюджедһээ элүүрые хамгаалгада ба физическэ культурые хүгжөөлгэдэ 21,9 миллиард түхэриг һомологдоһон байна.

Дайнай хойто тээхи үедэ советскэ медицинэ урагшаа ехэ алхам хэбэ. Элүүрые хамгаалгын органууд городой ба хүдөөгэй хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгые шэнэдхэн эмхидхээ, эмнэлгын шанарые һайжаруулха талаар нилээд хүдэлмэри ябуулаа, бодото вачна медицинын бүхы һалбаринуудые хүтэлбэрилхэ аргаяа һайжаруулаа.

Коммунистическэ байгуулалтын амжалтанууд хадаа колхозно деревниин хүнүүдтэ медицинскэ һайн туһаламжа үзүүлхэ тушаа ехэ шухала проблемэ шиидхэхэ арга олгоһон байна.

Мүнөө үеын эмнэлгын ба үбшэн тодорхойлсолгын аппаратураар хангагдаһан больницанууд республикын олонхи аймагуудта бии болоо, аймагай больницануудта үбшэнтэдэй хэбтэхэ оронуудай тоо олон дахин ургаа.

Мүнөөнэйхидэ адли иимэ олон мэргэжэлтэ врачууд хүдөөдэ хэзээшье хүдэлмэрилөөгүй байгаа. Манай республикын районно центрнүүд бүгэдөөрөө шахуу тус бүридөө 6—8 мэргэжэлтэдтэй байна. Үнгэрһэн үе соо хүдөө нютагуудта эмнэлгын олон арбаад участогууд ба фельдшерско-акушерскэ олон зуугаад пунктнууд эмхидхэгдээ.

Хүдөөгэй хүн зондо медицинскэ туһаламжа һайнаар үзүүлжэ, медицинскэ наукын мүнөө үеын туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, советскэ медицинэ хүгжэлтын шэнэ замда гараба. Энээнэй ашаар манай республикын медицинскэ эмхи зургаанууд амжалтатай һайнаар ажаллажа байна.

Кабанскын аймагай больница (главна врачнь нүхэр Кузнецова) хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ талаар нилээд ехэ амжалта туйлаба. Энэ больницада хирургическа, терапевтическэ, венерологическа, гинекологическа ба бусад олон янзын медицинскэ туһаламжа хүн зондо үзүүлэгдэнэ. Больница хадаа лабораторёор, рентгенээр, физиокабинедээр хангагданхай. Эндэ эмнэлгын шэнэ арганууд үргэнөөр хэрэглэгдэдэг байна. Уушханай ханиадаар үбшэлһэн хүнүүдые аргалхадаа, стрептомицин ба паск хэрэглэнэ. Больницада врачуудай клиническэ конференци ходо үнгэргэгдэжэ байдаг, участково фельдшернүүдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ талаар хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Үбшэнүүдые элирүүлэн, саг соонь аргалһанай ашаар, үбшэлһэн колхознигууд ажал хүдэлмэридөө түргөөр бусадаг байха юм.

Баргажанай аймагай Уланай участково больницын врач Маркелова хүдэлмэреэ муу һайнаар эмхидхэнэ. Энэ больницада эмнэлгын шэнэ аргануу хэрэглэгдэнэ. Хүдөө ажахын кампаниинуудай үедэ медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд полевой стануудта ба тракторна бригадануудта ошожо, аргалалгын хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлнэ. Халдабарита үбшэнһөө һэргылхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Бүхы үхибүүдтэ тарилга хэгдэнэ, хүн зоной дунда санитарно-гэгээрэлэй хүдэлмэри саг үргэлжэ эмхидхэгдэнэ.

Яруунын аймагай Усть-Зазинска фельдшерскэ пунктые даагша нүхэр Данилова баһа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Данилова хадаа үбдэһэн хүнүүдтэ медицинскэ һайн туһаламжа үзүүлхэһээ гадна, хүн зоной санитарна байдал һайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэнэ. Нүхэр Данилова ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Гэбэшье, хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлгын шанар һайжаруулха тушаа табигдаһан зорилгонуудай угаа шухала удхашанартай байһые ойлгоогүй, мүнөөдэрэй байдалтай зохилдуулан хүдэлмэреэ шэнэдхэн эмхидхээгүй врачууд аймагуудай ба хүдөөгэй больницануудта бии юм.

Хэжэнгын аймагай Чесаның участково больницые даагша нүхэр Халбаев, Түнхэнэй аймагай Торско участково больницые даагша врач Пеллигрини гэгшэд тэдэнэй тоодо хамаадана. Эдэ больницануудта эмнэлгын ба һэргылгын хүдэлмэри хангалтагүй ябуулагдана, диспансернэ эмнэлгын методүүд үргэнөөр хэрэглэгдэнэгүй. Мүн үбшэниие һэргылхэ талаар хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Тиимэһээ арһанай ба халдабарита үбшэнүүдээр хүнүүдэй үбдэхэ ушарнууд үзэгдэһэн байна. Санитарна асуудалнуудаар лекцинүүд ба хөөрэлдөөнүүд үсөөн үнгэргэгдэнэ. Торско участогай врач Пеллигрини лекци оройдоошье уншадаггүй байна. Һургуулинуудай, эдеэ хоолой газарнуудай, малажалай фермэнүүдэй санитарна байдалда хиналта муугаар хэгдэнэ.

Элүүрые хамгаалгын аймагай таһагууд участково зарим больницануудай, врачебнэ участогуудай ба фельдшерско-акушерскэ пунктнуудай хүдэлмэрие һулаар шалгана, тэдээндэ бодото туһаламжа багаар үзүүлнэ.

Хүдөөдэ элүүрые хамгаалгын органуудай бүхы ажал-ябуулга хадаа эмнэлгын шанарые эрид һайжаруулгада, арад зондо санитарна туһаламжые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаха ёһотой.

Элүүрые хамгаалгын органуудые хүдөөгэй хүн зондо улам бүри дүтэлүүлхэ, хүдөөгэй врачебнэ амбулаторинуудые ойрын хоёр жэлдэ хүдөөгэй врачебнэ участково больницанууд болгохо гэһэн зорилго табигдана.

Республиканска ба аймагай врачууд хадаа медицинскэ эрхим һайн туһаламжа үзүүлхын тулада врачебнэ участогуудаар ябажа байха зэргэтэй. Хүдөөгэй арад зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлгые эрид һайжаруулгада онсо анхарал хандуулха шухала.

1952 ондо участково больница бүхэн хадаа клинико-үбшэн-тодорхойлолгын анализуудые хэдэг болохо байна. Тиимэһээ хүдөөгэй эмнэлгын профилактическэ эмхи зургаануудай материально-техническэ хангалтые ехээр һайжаруулха, тэдэниие медицинскэ түхеэрэлгээр, аппаратураар, инструментнүүдээр бүрин хангаха хэрэгтэй.

Аймагай ба хүдөөгэй больницануудһаа холо байдаг колхозуудта нарайлгын байшангуудые байгуулха шухала.

Үхибүүдэй үбшэлгые эрид үсөөрүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд онсо удхашанартай байна. Санитарна нормонуудтай зохилдуулан, үхибүүдэй эмхи зургаануудые, яслинууд ба садуудые үргэдхэхэ шухала.

Колхознигуудай гэр байрын, хамтын байрануудай, һургуулинуудай, эдеэ хоолой ба худалдаа наймаанай предприятинуудай, малажалай фермэнүүдэй ариг сэбэрые хинан шалгажа байха шухала. Тиихын тулада санитарна түлөөлэгшэд-эдэбхитэдые хүдөөдэ бии болгохо хэрэгтэй.

БМАССР-эй Верховно Совет хадаа республикын хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлгые һайжаруулга тухай асуудал сесси дээрээ зүбшэн хэлсээд, медицинскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэриин дутагдалнуудые элирүүлһэн, тэдэнэй зорилгонуудые тодоруулһан байна. Сессиин тогтоолые бэелүүлхэ гээшэ билэнэй уялга болоно.

Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэ бүхэн ажал хүдэлмэридөө үүсхэл оролдолго гаргажа, арад зондо медицинскэ туһаламжын шанарые эрид һайжаруулхаһаа гадна, ажалшадай дунда санитарна пропаганда үргэнөөр эмхидхэхэ уялгатай.

Л. Резницкий,
БМАССР-эй элүүрые хамгаалгын Министрын орлогшо.

Бичүрын залуушуул уранзохёолшотой уулзаба

«Красное знамя труда» колхозой клуб соо аймагай центрын комсомолецууд ба залуушуул уранзохёолшо Данри Хилтухинтай уулзаба. Уранзохёолшо болбол советскэ литературын дэбжэлтэ ба буржуазна литературын үмхирэлгэ тухай хөөрэбэ. **Мүн Алексей Кожевниковэй «Амидаралта уһан» гэжэ роман тухай һонирхолтой лекци уншаһан байна. Һүүлээрнь өөрынгөө зохёолнуудһаа уншаа.**

Удаань ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Киреева, колхозой **клубые даагша нүхэр Петров гэгшэд уранзохёолшодо баясхалан хүргэхэ зуураа, Бурят-Монголой уранзохёолшодой тус аймагта ерэжэ, иимэ уулзалгануудые хэжэ байхыень хүсэбэ.**

О. Доржиев.

УРАНЗОХЁОЛШО-БОЛЬШЕВИГЭЙ МУЗЕЙДЭ

Н. А. Островскиин наһа бараһанһаа хойшо 15 жэлэй ойдо

...анай Эхэ ороной агууехэ пат...уудай түрүү зэргэдэ «Булад ...ад хатуужааб», «Шуурган соо... түрэгшэд» гэһэн гайхамшагта ...нуудай автор, дүлэтэ большевик Николай Островский элитэ һуу...ээлнэ. Тэрэнэй эдэ зохёолнууд ...тскэ хүн бүхэндэ тон дүтэхэн ... коммунизм байгуулгын түлөө ...элдэнь тэдэндэ зориг бадаруу...а үльгэр жэшээ боложо үгэнэ.

...иколай Островский һүүлшынгээ ...үүдтэ Москвада Горькиин нэ...жэтэ улицын № 14 гэр соо ажа...һан юм. Мүнөө тэрэ гэрынь ...вительствын шиидхэбэреэр уран...олшын музей болонхой. Совет...үнүүдһээ гадна, арадай де...ратиин оронуудай гражданинууд ... олоороо ерэжэ, тус музейе ха...ад.

...ус музей манай орон дотор хаа ...агүй мэдээжэ болонхой. Олон ...гаад пионернүүд, комсомоле..., элдэб мэргэжэлтэд, колхоз...уд тэрэниие ошожо харадаг.

...узейн комнатонууд соонь уран...олшын үбшэлөөд байхадаа ...лажа байһан бүхы юумэнүү... тэрэ хэбээрээ бии. Тэндэ 2 ...а гаран экспонадууд байха юм. ...нэр хадаа эрэлхэг зоригтой ... ажал хүдэлмэри тухай эли ...ор хөөрэжэ үгэнэ.

...ндэ фотографинууд, документ..., номууд, картинанууд, бэшэ... ба бусад хэрэгсэлнүүд олон. ...йдэ уранзураашын шадамар ...ээр зураһан Вилия гэжэ ук...кка тосхоной зураг байна. Тэрэ ...ндо 47 жэлэй саада тээ, 1904 ... Островский түрөө юм. Шепе-

товко станциин вокзалай буфедэй багахан гэрые харанабди. Тэндэ Коля Островский электростанцида ажалладаг байгаа. Мүн витринэ соо «Кобзарь», «Гарибальди», «Спартак», «Овод» гэһэн номууд байна. Ерээдүйн уранзохёолшо номуудта ехээр дурладаг ба тэдэниие олоор уншадаг һэн.

Советскэ засагай түлөө тэмсэлдэ 14 наһатайһаа эхилжэ Николай Островский эдэбхитэйгээр хабаадалсаа юм. Музейдэ уранзохёолшын комсомольскэ билет хадагалаатай. Гражданска дайнай үедэ Николай Островский хадаа Григорий Котовскиин кавалерийскэ бригадын сэрэгшэ ябаа юм. Тэрэ хадаа Улаан морито сэрэгэй зэргэдэ ябажа, Майкопһоо Львов хүрэтэр гайхамшагта дайшалхы зам гаталаа. Эдэниие гэршэлһэн экспонадууд музейдэ бии. Гражданска дайнай һүүлээр Островский оронойнгоо арадай ажахые һэргээн бодхоолгодо эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Хилэ шадарай районой комсомолой комитедэй секретаряар, бүгэдэниитын сэрэгэй һуралсалай батальоной комсоргоор хүдэлмэрилһэн байна. Удаань, ерээдүйн уранзохёолшо һургуулинуудта һуралсаа. Лекцинүүдэй конспекттэй тетрадьнууд, һуралсалай хэрэгсэлнүүд ба запискануудынь музей соо хадагалаатай.

Островскиин литературна ажалябуулгаяа хайшан гэжэ эхилһэн тухайнь хэдэ хэдэн документнүүд бии. Островский хүндөөр үбшэлжэ, хэбтэриин болоод байхадаа, жагсаалда һууриаа эзэлхын түлөө тэмсэлээ үргэлжэлүүлээ. Эхэ орондоо ашаг туһа оруулхын түлөө тэмсэлдэ Островский хүсэтэ зэбсэг олоо һэн. «Большевик хадаа зүрхэнэйнгөөл сохилжо байһан сагта хүдэлмэрилһөөр байха ёһотой. Ажал ба тэмсэл мандаха болтогой!» гэһэн гайхамшагта үгэнүүдые тэрэ үедэ уранзохёолшо хэлэһэн байгаа.

Хэбтэриин болоод байхадаа уранзохёолшо партитаяа ба арад зонтоёо холбоо барисаагаа улам бэхижүүлээ. Горькиин нэрэмжэтэ улицадахи квартирадань үдэшэндөө нүхэдынь, литераторнууд, залуушуулай делегаци олоороо суглараггша һэн. «Москва, ул. Горького, 14» гэһэн адресаар оронойнмнай зүг бүхэнһөө хэдэн зуугаад ба мянган бэшэгүүд ерэдэг байгаа. Эдэ бэшэгүүдые уншахадаа Островский ямар ехээр баярладаг байгаа гээшэб. Мүнөө тэдэ бэшэгүүдынь музейдэ хадагалаатай.

«Булад яагаад хатуужааб» гэһэн роман соогоо уранзохёолшо болбол патриот-большевигэй һайн һайхан шэнжэ шанарые хүсэтэйгөөр харуулаа. Тингэжэ тэмсэлдэ уряалһан, илаха байһандаа найдабаритай хүсэ зориг түрүүлһэн ном Николай Островский советскэ уншагшадта бэшэжэ үгөө.

Николай Островский өөрынгөө творчествые партийна уялгамни гэжэ тоолодог байгаа юм. «Уншагшад минии номые уншажа байхадаа һайн һайхан мэдэрэлтэй, манай агууехэ партида үнэн сэхэ байһан мэдэрэлтэй болоһой гэжэ би хүсэнэб» гэжэ тэрэ хэлэдэг бэлэй. Тэрэ энээниие туйлаа. Уншагшадай магтаалнууд болохо эли тодо ба баясама документнүүд музейдэ суглуулагданхай. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Сталинградые героическаар хамгаалагшад музейдэ иигэжэ бэшээ һэн: «Сталинградска байлдаанай хүшэр хүндэ үдэрнүүдэй үедэ хаа яа болодог забһарлалгын часуудта халхабша соо бишыхан лампын гэрэлдэ бидэнэр «Булад яагаад хатуужааб» гэһэн энэ гайхамшагта номые уншанабди. Бидэнэр тэрээнһээ хүсэ ба эрэлхэг зориг абанабди». «Павел Корчагин хадаа Эхэ орондоо халуунаар инаглалгын үльгэр жэшээ бидэндэ боложо үгэнэ» гэжэ һурагшад бэшээ. Иимэ бэшэгүүд тэндэ хэдэн зуугаад бии.

«Булад яагаад хатуужааб» гэһэн ном манай советскэ ороной нютаг бүхэндэ, мүн бусадшье оронуудта мэдээжэ болонхой. Энэ ном СССР-эй хэдэн арбаад арадуудай хэлэн дээрэ 200-гаад шахуу дахин хэблэгдэнхэй. Мүн тус роман хилын саанахи оронуудай 20 гаран арадуудай—польско, чешскэ, болгарска, румынска, английска, корейскэ, греческэ, испанска ба бусад хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэнхэй.

Парти ба Советскэ правительство уранзохёолшын ажалые үндэрөөр сэгнээ. 1935 оной октябриин 1-дэ Николай Островский Ленинэй орденоор шагнагдаа һэн. Тиихэдээ «Дэлхэй дээрэ би эгээл зол жаргалтай хүбүүмби» гэжэ уранзохёолшо хэлэһэн байна. Нүхэр Сталинда Островский иигэжэ бэшээ һэн: «Инаг нүхэр Сталин! Би Танда, вождь ба багшадаа, минии эгээн инаг хүндэ бүхы үнэн зүрхэнһөө хэдэн үгэнүүдые хэлэхые хүсэнэб. Правительство намайе Ленинэй орденоор шагнаа. Энэ хадаа үндэр дээдэ шагнал. Намайе партиин үнэн туһалагша ленинскэ комсомол хүмүүжүүлээ. Манай социалистическэ Эхэ ороной ургажа ябаа залуу үетэниие большевистскээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы ами наһаяа зүрхэнэйнгөө һүүлшын сохил болотор зорюулхаб. Фашизмтай хэхэ һүүлшын дайнуудта би өөрынгөө һууриие дайшалхы жагсаалда эзэлжэ шадахагүйб гэжэ һанахадаа намда ехэ муу байна. Хатуу шанга үбшэн намайе хэбтэриин болгоо. Зүгөөр, намайе Ленин—Сталинай партиин зэбсэгжүүлһэн ондоо зэбсэгээр дайсанда бүри ехэ сохилто хэхэб».

Өөрынгөө наһанай һүүлшын һарануудта Островский бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, «Шуурган соогуур түрэгшэд» гэһэн романай хоёрдохи номые бэшэжэ захалһан байна. Тэрэ хадаа Украиные сүлөөлгэдэ зорюулһан 3 томтой роман бэшэхэ гэжэ зориһон байгаа. Түрүүшын номыень автор болзорһоонь урид бэшэжэ дүүргээ һэн. Гурбан томоо бараниень бэшэжэ тэрэ үрьдеэгүй. 1936 оной декабриин 22-то Николай Островский наһа бараһан байна. Тэрэ маил 32 жэл ажаһуугаа. Мүнөөдэр, декабриин 22-то, тэрэнэй наһа бараһанһаа хойшо 15 жэл үнгэрбэ. Алдарта уранзохёолшо амиды ябаа һаа, 47 наһатай байха һэн.

«Имагтал урагшаа, имагтал түрүүшын зэргэдэ, имагтал бэрхэшээлнүүдые дабажа, илалта туйлаха, имагтал илалта тээшэ дабшаха!» гэһэн Николай Островскиин үгэнүүдынь советскэ бүхы залуушуулда уряал болонхой. Тэрэнэй номуудай геройнууд—Павел Корчагин, Андрей Птаха, Жухрай, Артём ба Сережа Брузжак, Рита Устинович гэгшэд советскэ залуушуулай эгээн инаг хани нүхэдынь болонхой. Тэдэнһээ жэшээ абан залуушуул тэмсэжэ, илажа һурана. Урдань Островскиин ажаллаһан Киевскэ түмэр замай мастерскойнууд соо мүнөө тэрэнэй нэрээр нэрлэгдэһэн бригаданууд хүдэлмэрилнэ. Эрхим хүдэлмэришэд «корчагинецууд» гэжэ нэрлүүлхэ гээшэ манай хүндэтэ хэрэг гэжэ тоолоно.

Манай ороной залуушуулһаа гална, харин бүхы дэлхэйн демократическа залуушуул Николай Островскиин номуудай геройнуудһаа жэшээ абана.

Уранзохёолшо-большевик Николай Алексеевич Островскиин наһа бараһан сагһаа хойшо 15 жэл үнгэрбэ. Зүгөөр, мүнөөдэр Островскиин һүртэ голос советскэ хүнүүдые инаг Эхэ оронойнгоо аша туһада, коммунизм байгуулха хэрэгтэ улам эршэмтэйгээр ажаллахыень уряална.

Н. ДОСТАНКО.

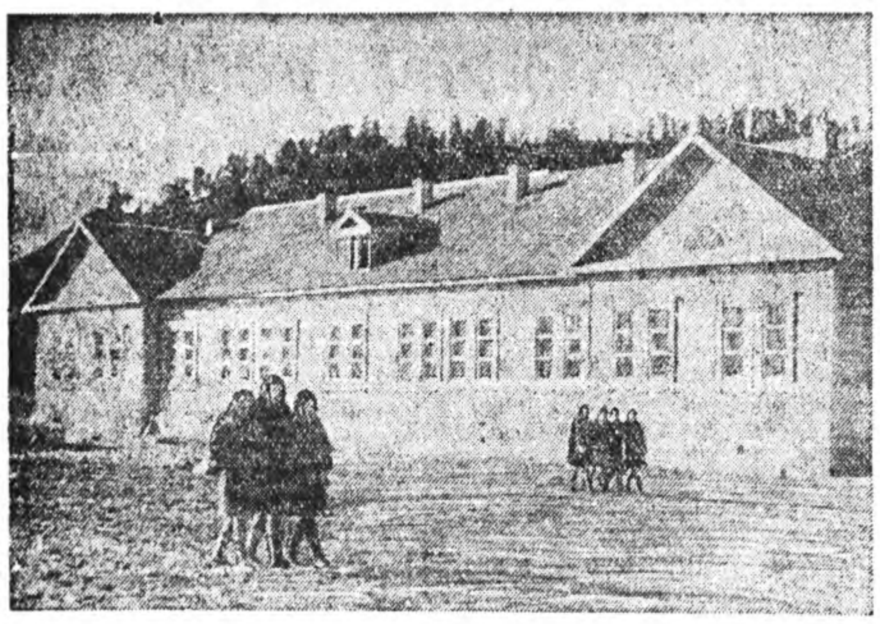

Заиграйн аймагай центртэ 25 койкотой шэнэ больница баригдажа дүүрэхэеэ байна. Мүнөө больницын досоохинь түхеэржэ байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Заиграевода баригдажа байгаашэ шэнэ больница.

М. Минеевэй фото.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Хонин ажалда 20 жэл хүдэлмэрилнэ

Мухаршэбэрэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой (Сутай) гэшүүн Цырен Цыдыпов хонин ажал дээрэ хорин жэл хүдэлмэрилжэ байна. Энэ хугасаа соо хонишон Цыдыпов баян дүй дүршэлтэй болоо. Хараһан хонидынь хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ, хонидойнь шадал хүсэн һайн байдаг.

Нүхэр Цыдыповэй хонид һайнаар зэһабарилагдаһан дулаан байрада оруулагданхай. Үбэл соо хүрэхэ тэжээлыень газаагаа сум зөөгөө.

Ерэхэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 120 хурьга абаха гэжэ уялга абаад, шэнэ түл абалгые бэлэдхэл һайнтайгаар угтажа байна.

Ч. Баллуев.
С. Намсараев.

Зүгышэнэй амжалта

Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой зүгышэн М. К. Дранкин энэ жэлдэ ехэ мёд хуряажа абаба. Зүгын бүлэ бүриһөө 33 килограмм 600 грамм мёд абаһан гэхэ гү, хамта дээрэ 9 центнер мёд абаһан байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз мёд худалдажа, арбан мянган түхэриг олзо оруулба.

Нүхэр Дранкин зүгынүүдэйнгээ үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдээ.

В. Сотнич.

Һаалишан комсомолка Диденко

Иволгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин һаалишан комсомолка Надежда Диденко гэшүүдэйнгээ дунда ехэ хүндэтэй болонхой. Тэрэ халаа үнэн сэхээр, оролдосотойгоор ажалладаг байна.

Залуу һаалишан энэ жэлдэ даажа байһан 12 үнеэнһээ 11 тугал абаад, хоролтогүйгөөр түлжөөбэ. Үнгэрһэн 10 һара соо 8570 литр һү һааха түсэбтэй байһан аад, 9820 литр һааба.

Колхозниг, уд хэлэ бэшэг шудална

Сэлэнгын аймагай колхозниг1үд ород алфавит дээрэ зохеогдоһон бүрят-монгол хэлэ бэшэг шудалжа байна. Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ, Ноёхоной сомоной Маленковой нэрэмжэтэ, Зүй-Сүтэйн сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта хамта 70 шахуу хүн һуралсана. Кружогуудай занятинуудые дүй дүршэлтэй культармеецүүд хүтэлбэрилнэ.

В. Балашкеев.

Уншагшадай конференци

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурят-Монгол пединститудай актова зал соо «Советскэ уранһайхан литературада студентнэрэй обраэууд» гэһэн темээр уншагшадай конференци болобо. Историко-филологическа факультедэй нэгэдэхи курсын студент Сутурин энэ темээр элидхэл хээ. Элидхэлэй һүүлээр студентнэр Лифшицын «Нэгэдэхи курсынхид», Трифоновэй «Студентнүүд» гэһэн ба бусад номуудай геройнууд тухай тодорхойгоор хэлэлсэн байна. Эндэ шүүмжэлэл үргэнөөр дэлгэрээ.

Конференцидэ городой ажалшад, багшанар, студентнэр олоороо хабаадалсаа.

Л. Мункуев.

„Багшанарай үдэр“ болобо

Бичурын дунда һургуулида «багшанарай үдэр» үнгэргэгдэбэ. Тэндэ аймагай һургуулинуудай багшанар суглараа. ВКП(б)-гэй аймкомой секретарь нүхэр Афанасьев «Базис ба настройко» гэһэн лекци уншаба. Лекциин һүүлээр слон асуудалнууд һурагдажа, хангалтатай харюунууд үгтөө.

Удаань Бичурын дунда һургуулиин багша нүхэр Должных «Макаренкын ажабайдал ба ажал-ябуулга» гэһэн лекци уншаба.

Лекцинүүдэй һүүлээр Бага-Кунэлейн долоонжэлэй һургуулиин багшанар концерт харуулһан байна.

М. Шишкин.

Ангай арһа эхээр бэлэдхэнэ

Торийн аймагай Дээдэ-Торийн сельпо (түрүүлэгшэнь нүхэр Санжи Балданов) ангай арһа бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэб үни дүүргээ, мүнөө түсэбһөө гадуур бэлэдхэжэ байна. Тус сельпо энэ жэлдэ хэрмэнэй 3500, үнэгэнэй 5, шоныи 2, булганай 14 ба шандаганай олон арһануудые худалдажа абаа.

Сельпогой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Балданов хүдэлмэрэе ангуушадтая нягта холбоотойгоор ябуулна. Бүхы ангуушадтая договор байгалаад, тэдэниие һомоор ба элдэб хэрэгсэлнүүдээр саг соонь, гүйсэд хангаһан байна. Залуу ангуушадые олошоруулхын тула ходоо оролдоно. Тэдэндэ өөрынгөө ангуурнин олон жэлэй дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэдэг юм. Зарим үедэ 2—3 хоногоор ангуушадтаяа ойдо гаража, агнуурида ябалсадаг болоо.

Д. Колмаков.

Шэнэ жэлэй базар

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй гүйсэдком байгша оной декабриин 25-һаа 1952 оной январиин 1 хүрэтэр Улан-Удын колхозно базар дээрэ колхозниг1үүдтэ угтамжын наймаа хэхые городой худалдаа наймаанай бүхы организацинуудые уялгаба.

Шэнэ жэлэй базар дээрэ колхозниг1үүдтэ олон янзын эд бараан: өөмол хубсаһан, гутал, малгай, элдэб бүд болон бусад зүйлнүүд худалдагдаха байна. Тэрэшэлэн базар дээрэ нэгтэдэй промышленносттиин предприятинууд өөһэдынгөө тевар наймаалха юм. Тэндэ хамта дээрээ 2 миллион үлүүтэй түхэригэй бараан гаргагдаха байна. Энэ үе соо хүдөө ажахын продуктнууд элбэгээр оруулагдажа хараалагдана.

И. Гроссман.

Шатаршадай бальна турнир

Улан-Удэ городой нэгэдэхи разрядай 19 шатаршад мүрысөөндэ хабаадаба. Түрүүшын группада «Искра» гэжэ спортивна общестевын түлөөлэгшэ Анатолий Сумкин һайнаар наадажа, 9 хүниие шүүһэн ба нэгэ хүнтэй тэнсэһэн байна юм. Тиимэһээ Сумкин өөрынгөө группа соо түрүү һуури эзэлээ. Тиигэжэ СССР-эй мастерай кандидадай хөёрдохи баллда эбахэ нормын очкотой болоһон байна.

Хоёрдохи ба гурбадахи группанууд шаһгэ тэмсэл үргэлжэлжэ байна. Залуу шатаршан Петр Теглоев (нэгэдэхи группа) 6-һаа 4,5, Иванов—6-һаа 4, Игумнов 7-һоо 5 очкотой болоод ябанад.

Гурбадахи группада республикын бэрхэ шатаршад нэгэн Михайлов очкотой болоод ябана. Бурят-Монгол үндэһэтэнэй шатаршан Б. Цыдечов 9-һөө 6 очкотой, Чимидун 11-һээ 6,5 очкотой.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн зургаадахи сесси

ПАРИЖ, декабриин 19. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Атомна зэбсэг хорижолгодо ба зэбсэгүүдые хороолгодо һаад ушаруулха зорилготой өөрынгөө проектые Политическэ комитедтэ баадхаха гэһэн США-гэй, Англиин ба Франциин делегацинуудай һэдэлгэлэн бага оронуудай хэдэ хэдэн делегацинуудай дунда һанаата болоһон ябадал тохёолдуулаа. Энэ ушар комитедэй үсэгэлдэр үдэрэй заседани дээрэ элээр харагдаба. Тус оронуудай түлөөлэгшэд агуухэ дүрбэн гүрэнүүдтэ таарахаар дурадхал зохёохын тула хүсэлэлгэ гаргажа үргэлжэлхэ шухала тухайда онсо тэмдэглээ.

Индонезиин делегаци СССР-эй баруун гүрэнүүдэй зүблэрэн шиидхэһэн пунктнуудай лэ түлөө голосовалха, харин тиимэ зүблэрэлгын туйлагдаагүй пунктнуудые голосовалгын үедэ һачалаа бариха байна гэжэ тус оронэй түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Атомна энерги ба юрын зэбсэглэл тушаа комиссиин (12-ой комиссин) һайн үрэ туйлахыень хүсэбэл, тэрээниие уридшалан тодорхойлогдоһон түсөбөөр хүрмэхэ хэрэггүй. Тиимэһээ, манай делегаци гурбан гүрэнэй резолюциин проектын түлөө голосовалхагүй байна гэжэ Бирмын делегат мэдүүлээ.

Сириин делегат мүн тиимэл удхатай үгэ хэлээ. Практическа урэнүүдые үгэжэ шадаха шиидхэбэри нмагтал харилсан ойлголсолгын үндэһөөр туйлажа шадагдаха гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Египедэй делегат тобшоор үгэ хэлээ. «Баруун оронууд өөрынгөө обороные гуримдань оруулжа байна» гэжэ мэдүүлһэн Ллойдын үгэнь намаие ехээр гайхуулаа. Английска бульдозернүүдаар гэрнүүдээ һандаргуулһан тэдэ манай зон эдэ үгэнүүдыень илангаяа ехээр сэгнэхэ байна гэжэ египетскэ делегат хэлэбэ.

Өөрынгөө дурадхал тухай хэлэхэ зуураа, египетскэ делегат иигэжэ мэдүүлнэ: манай дурадхал атомна бомбонуудые лэ ашаглалга хорижолхо гэжэ хараална, атомна зэбсэг үйлэдбэрилгын асуудалнуудта хамаадаанагүй. Гэбэшье, атомна дайнай аюулһаа бүхы арадуудай түбэгшөөжэ байһан ушарые хараадаа абабал, атомна бомбые — хүниие олоор хюдаха ба ехэ һандарал ушаруулха энэ муухай, аймшагтай зэбсэгые — хуулибуса гэжэ дары соносхохо шухала байһаниинь ойлгосотой болоно. Атомна бомбо хорижмолхын ороно, «хиналтын» тон орёо механизм байгуулха нюдэ ужаг процедура эрхилхэ гэһэн гурбан гүрэнэй замаар ошожо болохогүй байна.

США-гэй хойноһоо нюдэ балай дахадаг делегацинуудай хэлэһэн үгэнь бага оронуудай түлөөлэгшэдэй үгэнүүдһээ тад ондоо байба. «Философиин профессор» туладаа энэ асуудалда «философско ёһоор» хандахые хүсэнэб гэжэ Перугай делегат Белаунде гэгшын хэлэхэнь тон һонин гүй, залхуутай байгаа.

Үсэгэлдэр үдэшэ британска делегат Ллойдын хэлэһэн үгэдэ харюу үгэхэ зуураа, Польшын делегат Верблоский болбол Ллойдын баримталһан хараа бололнуудай хуурмаг билдагуушя байһые балшыса элирүүлээ.

Гурбан гүрэнэй дурадхалые дэмжэхэ тухайдаа мэдүүлэн, Швециин түлөөлэгшын үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, түрүүлэгшэ болбол дискусси дүүрөө гэжэ соносхоод, резолюцинуудай проектнүүдые ба тэдэнэйдэ зэһабаринуудые голосовалжа эхилхэ тухай дурадхаба.

Ондоо голосовани эрихэгүй байһан ушарһаань, манай проектые түрүүлэн голосованида табия гэжэ Польшын делегат дурадхаа. Зүгөөр, энэ үнэн зүб эрилтэнь англо-американска блогой голосуудаар буруушаагдаба.

Гурбан гүрэнэй резолюциин проектые пункт пунктаарнь голосовалгада оруулхаар, голосовани тушаа үгэ хэлэхые хүсэгшэдтэ — бүхы резолюциин голосовалгадаһанай һүүлээр үгэ үгтэхэ байна гэжэ түрүүлэгшэ соносхоо.

Түрүүлэгшын дурадхаһан тус гуримые буруушаан, А. Я. Вышинский үгэ хэлээ. Түрүүлэгшын дурадхаһан гурим хадаа өөрынгөө харзаболоые үмөөрхэ, тэрээние ойлгосотой болгохо, магад, энээнтэй дашарамдуулан хараа бололоо бусад делегацинуудай дэмжүүлхэ арга мүр тодорхойлхо делегацинуудай боломжые хаһаха байна гэжэ советскэ делегат зааба.

Энэ хуулита эрилтые англо-американска блок буруушаажа, өөһэдынгөө зонхилолгын методээр голосовани үнгэргэхэ гэжэ оролдоо. Гэбэшье, түрүүлэгшын дурадхаһан хуулибуса гуримынь өөдэгүй олонхиин голосоор дэмжэгдээ. Тиимэһээ СССР-эй делегат тус асуудалые комитедэй урда дахин табиһан байна. Түрүүлэгшын дурадхаһан гурим хадаа асуудал бүхэн тушаа ямараар голосовалха байһанаа алишье делегацин тайлбарилан хэлэхэ аргые хаһаха эрхэ үгэхэ ёһогүй,—гэбэ.

Пункт бүхэн тушаа өөрынгөө һанамжа тайлбарилхые хүсэһэн хэдэ хэдэн делегацинуудай хүсэлые хангаха хэрэгтэй. Зүгөөр, сагай орой болоһон ушарһаа заседаниие мүнөө хаая гэжэ Иргагай делегат дурадхаба. Энэ дурадхал голосованида табигдан, олонхиин голосоор абтаа. США-гэй, Англиин ба Франциин делегадууд заседаниие хааха тушаа буруушаажа голосовалба, юундэб гэбэл, тэдэнэй дурадхалай ба заһабариин пункт бүхэниие бодожо үзэхэ арга боломжо делегацинуудта олгонгүй, түргэн мүрөөр голосовалуулан дүүргэхэ гэжэ бодоһон байна.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, декабриин 20. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин частьнууд Хитадай арадай һайндуратанай отрядуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, ангханай рубежүүд дээрэ хамгаалалтын байлдаануудые хэхэ зуураа, дайсанда ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Зүүн фронтын зарим участогууд дээрэ хоёр талаһаа артиллерийскэ буудалга үргэлжэлөө. Центральна ба баруун фронтнууд дээрэ танкуудай отрядуудай ба дайшалхы хайгаалалтын ябуулгаһаа гадна, онсо хубилалтанууд болоогүй.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ часть[нууд] ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай хоёр самолёт унагаа. Тэдэнь Бонсан, Токвон ба Чучхонь городуудай ангалан үзониие зэрлиг муухайгаар бомбодолго ба пулемёдоор буудалгада хабаадаһан байна.

Офицер Ким Чже Миндэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын геройн нэрэзэргэ олгогдобо

ПХЕНЬЯН, декабриин 20. (ТАСС). Американска империалистнүүдтэ эсэргүү, эхэ оронойнгоо нэрэ хүндын, эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даажа байдалай түлөө корейскэ арадай эсэгэ ороной дайнда баатаршалга харуулһанайнь түлөө офицер Ким Чже Миндэ алтан медаль ба «Гүрэнэй тугай» нэгэдэхи шатый орденэй барюулан Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын геройн нэрэзэргэ олгохо тухай Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын арадай Верховно суглаанай президиумэй указые корейскэ газетэнүүд толилбо.

Фредерик Жолио-Кюри ба Ив Фарж ООН-эй Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэтэй уулзаба

ПАРИЖ, декабриин 20. (ТАСС). Үсэгэлдэр ООН-эй Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэ Падилья Нерво Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй түрүүлэгшэ Фредерик Жолио-Кюритэй ба Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн Ив Фаржтай Шайо ордон соо уулзаба. Тэдэнэр Венэдэ болоһон Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хоёрдохи сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудтай түрүүлэгшэ Певвые танилсуулаа.

Вьетнамдахи дайнай ябуулганууд

ШАНХАЙ, декабриин 20. (ТАСС). Французска агрессорнүүдтэ эсэргүү ниитэнациональна тэмсэл хэжэ эхилһэнһээ хойшо 5 жэл болоһон ойтой ба арадай сүлөөлэлгын армиин байгуулһаар 7 жэл болоһон ойтой дашарамдуулан, Вьетнамай арадай армиин главнокомандалагша Во Нгуен Зиап гэгшын гаргаһан приказые вьетнамска информационно агентство Хойто Вьетнамаа дамжуулна. Һарын туршада соо болоһон байлдаануудай үедэ гансахан Хойто Вьетнамай фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд дайсанай 5 мянга шахуу сэрэгшэдые үгы хэһэн, шархатуулһан ба плендэ абаһан байна гэжэ приказ соонь хэлэгдэнэ. Энэ үе соо дайсанай тылдэ партизанска байлдаанууд тоо олошороо.

Трумэнай политика тухай вашингтонско „Таймс Геральд“ газетын мэдээсэл

ВАШИНГТОН, декабриин 19. (ТАСС). «Трумэн ямар ушарһаа дайн тухай хэлэнэб» гэһэн гаршагтай редакционно статья соогоо вашингтонско «Таймс Геральд» газета хадаа орон соо сэрэгэй галзуурал-гые зориуута тухирна гэжэ Трумэниие гэмнэбэ.

Газетын мэдүүлһэнэй ёһоор, «промышленна ба правительственна түсэлэй нөөрүүлэһэнһаа эхилээд, тахсиин жолоодогшод хүрэтэрхи» олохон европейцүүд иимэ бодолтой байна.

Сэрэгэй бэлэдхэлнүүдые түргэдхэхэ, предприятинуудта сэрэгэй захилнуудые ашаха зэргээр, Трумэн экономическа дэбжэлтын худал үзэгдэлые бии болгохо, тиин болохёо байгаа президентскэ һунгалтанууд дээрэ өөртөө амжалта хангахын зорилготой байна гэжэ статья соонь саашаа хэлэгдэнэ. «Дайнда бэлэдхэл хадаа өөрынгөө тушаалда Трумэнай үлдэхэ эрхим найдабаринь болоно. Һалбаралта тухай худалаар хэлэхэ гэшэ ерэхэ жэлдэ бүхы галтанууд дээрэ голосуудые абахын тулада г-н Трумэнай дурадхажа байгаа гансахан зүйл мүн. Тэрэнэй гадаадын политика буруу һурөөр Вашингтондо Трумэнай табиһан Пендергастын хулгайшад элирүүлэгдэбэ; тэрэнэй администрация үгэгдэд бүхэн шэнэ хэрүүлтэй толободоно. Ойрын һаранууда онцо талаһаа шэнэ аюул тохёолдохо тухай хөөрэлдөө соносожо болохо байнабди, ушарынь конгресс хадаа Трумэнай удхагүй гаргашануудые һэнэгтэйгээр хандажа эхилээ. Американецүүдые айлгаха, ороннигэн үналтада хүргэхэ иимэ гаргашануудые хэхэ зүбшөөлөө үгэхэнь тэдэниие баламбаа гэһэн худал хуурмагай шэнэ кампани хэхэ зэргээр Трумэнэй хэжэ шадаха гансахан юумэн арһаар энэ асуудал оронойнь үмэнэ табигдаха байна».

Харюусалгата редактор
Б. А. ОЧИРОВ.

1952 ондо республиканска газетэнүүдтэ захил абалга үргэлжэлһөөр
ЗАХИХА СЭН

	Жэл соо	6 һара соо	3 һара соо	1 һара соо
„Бурят-Монгольская правда“	60 түх.	30 түх.	15 түх.	5 түх.
„Бурят-Монголой үнэн“	60 түх.	30 түх.	15 түх.	5 түх.
„Бурят-Монгольский комсомолец“ (ород хэлэн дээрэ)	21 түх.	10 т. 50 м.	5 т. 25 м.	1 т. 75 м.
„Бурят-Монгольский комсомолец“ (б.-м. хэлэн дээрэ)	21 түх.	10 т. 50 м.	5 т. 25 м.	1 т. 75 м.
„Агитаторай блокнот“ (ород хэлэн дээрэ)	12 түх.	6 түх.	3 түх.	1 түх.
„Агитаторай блокнот“ (б-м. хэлэн дээрэ)	12 түх.	6 түх.	3 түх.	1 түх.

Захил хадаа „Союзпечатиин“ отделенинүүдтэ, почтодо, тэрэшэлэн фабрикануудай ба заводуудай, һургуулинуудай, совхозуудай ба колхозуудта захил абаха ниитын этигэмжэтэдээр абтаха байна.

Захил хэхэеэ яарагты!

Мүнөөдэр кино, театрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта —«Тарас Шевченко» (11 час 30 мин., 14 час 30 мин., 16, 18, 20, 22 часуудта). «Яника» (23 час 30 мин.).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «Арюун һайхан Василиса» (11, 13 часуудта). «Петер» (15, 17, 19, 21 часуудта). «Кубанска хасагууд» (23 часта).

ОРОД ДРАМЫН ТЕАТРТА — «Американ голос» (эхиниинь 8 часта).

Автомашинын запасной частьнууд складые дааглшаар байха дүй дүршэлтэй хүдэлмэрилэгшэ «Главнефтеснаб» тотраконторын» гэжэ Бурят-Монголой контородо саг үргэлжын хүдэлмэридэ хэрэгтэй болоно.

г. Улан-Удэ, ул. Куйбышева, 22 гэһэн адресаар хандахада болохо.

Главнефтеснабэй Бурят-Монголой управлениидэ инженер-бархатниша, прораб ба нефтепродуктнуудай ахалагша приёмщикууд хэрэгтэй.

Улан-Удэ, Нефтяная 1, телефон 4—01, отдел кадров гэһэн адресаар хандаха.

ГРАЖДАНИНУУД!

Гүрэнэй дотоодын 3 процентын урьһаламжын облигацинуудаар 100 мянган түхэриг шүүжэ болохо, тиихэдээ 1952 оной сентябриин 30-да болохо шүүгэринүүдэй 5-дахи вэмалтэ тиража хабаадаха эрхэ олгохо № 5 талонтойгоор облигацинуудые 1952 оной январиин 1 хүрэтэр худалдан абаха хэрэгтэй.

1952 оной январиин 1-һээ хойшо облигацинууд энэ талонгүйгөөр худалдагдаха юм.

1952 оной январиин 1 хүрэтэр худалдан абаһан облигацинууд шүүбэринүүдэй бүхы тиражда хабаадаха байна. Шүүбэринүүдэй ээлжээтэ удаалахи тираж 1952 оной январиин 30-да болохо юм, тэрээндэ 400-һаа 50000 түхэриг хүрэтэр шүүжэ болохо.

ОБЛИГАЦИНУУДЫЕ 1952 ОНОЙ ЯНВАРИИН 1 ХҮРЭТЭР ХУДАЛДАН АБАХЫЕ ЯАРАГТЫ! ОРОЙДОО 9 ҮДЭР ҮЛЭӨ!

Облигацинууд нээлгын кассануудта худалдагдаха ба һаадгүйгөөр худалдаа абтаха байна.

Гүрэнэй урьһаламжанууд СССР-эй арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ ябадалда туһална.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ ул. Ленина 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора —7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйственного и промышленного—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03751. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.